

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Β΄.

ΙΟΥΝΙΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΙΣΤ΄.

1902

ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ",

ΑΣΩΠΙΟΣ Κ. ΕΙΡ.—ΒΙΑΖΗΣ ΔΕ ΣΠ.—ΒΟΝΤΖΑΛΙΑΝΗΣ Γ.—ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΑΥΡΑ.—ΔΕΣΜΙΝΗΣ Δ.—ΔΗΜΗ-
ΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΠΩΔ.—ΖΩΓΡΑΦΙΑΝΗΣ ΣΤ.—ΘΕΡΟΣ ΑΓΙΣ.—ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Π. Ι.—ΚΑΙΡΟΦΥΛΛΑΔΗΣ Κ.—ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ
ΓΡ. Δ.—ΚΟΥΡΤΕΛΗ ΑΙΜΥΛΙΑ.—ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΑΓΑΘ.—ΛΑΜΠΡΟΣ Π. ΣΠ.—ΛΑΣΚΑΡΗΣ Ν.—ΜΑΝΗΣ Β.—
ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ ΣΤΕΦ.—ΜΩΡΑΪΤΙΝΗΣ ΤΙΜ.—ΠΑΠΑ ΘΕΩΝΗ.—ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ.—ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ Μ.—
ΡΑΓΚΑΒΗΣ ΚΛΕΩΝ.—ΣΕΡΕΜΕΤΗ ΑΘΗΝΑ.—ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Π. Δ.—ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΛΙΑΝΗΣ ΧΡ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ

ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ Μ.—ΑΡΙΣΤΕΥΣ ΦΡΙΣΟΣ.—ΒΙΚΑΤΟΣ ΣΠ.—ΓΑΔΑΝΗΣ Δ.—ΓΕΛΒΕΡΤ Α.—ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ Γ.—
ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΕΠ.—ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜ.—ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Ε.—ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΟΣ Β.—ΜΠΟΚΑΤΣΙΑΜΠΗΣ ΒΙΚ.—ΜΠΟ-
ΝΑΝΟΣ Γ.—ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤ.—ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ. ΙΩ.—ΠΙΕΡΡΗΣ ΜΑΡ.—ΣΚΟΥΦΟΥ ΜΑΡΙΑ.—ΣΩΧΟΣ ΛΑΖ.—ΤΣΙΡΙΓΩ-
ΤΗΣ ΠΕΡ.—ΦΛΩΡΑ ΘΑΛΕΙΑ.

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ

ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ 22α

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 1,20

Μετά τοῦ παρόντος φύλλον διανέμεται εἰς τοὺς πληρώσαντας συνδρομητὰς ἡ μεγάλη φωτοτυπία
ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ",

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Έτησίαι. . . δρ. 12. — Έξάμηνος. . . δρ. 6

Έν τῷ Έξωτερικῷ εἰς χρυσόν.

Δι' ἀγγελίας ἰδιαίτεροι συμφωνίαι.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὀδὸς Πινακωτῶν 22α.

ΕΤΟΣ Β'. ΙΟΥΝΙΟΣ 1902 ΤΕΥΧΟΣ ΙΣΤ'.

Διδάκτορι Γ.—Ὅλαι αἱ ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τοῦ Ἐθ. Πανεπιστημίου μας προσωπογραφίαι τῶν ἀειμνήστων καθηγητῶν εἶνε ἔργα τῶν καλλιτεχνῶν μας. Τὰς πλείστας ἔγουνσι φιλοτεχνήσῃ ἐν παλαιότερα μὲν ἐποχῇ ὁ μακαρίτης Σπ. Προσαλέντης, εἶτα οἱ κ. κ. Κοντόπουλος περὶ τὰς 18 προσωπογραφίας, ἐν οἷς τοῦ Κωνσ. Παπαρρηγοπούλου, Ἀναγνωστάκη, Δαμαλῶ κλπ. καὶ ὁ Ἰωάν. Δούκας. Ἐπ' ἐσχάτων τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Φαρρῶ ἐξετέλεσεν ὁ κ. Ὁλιωνάϊος, τὴν δὲ τοῦ Οἰκονόμου ὁ κ. Φωκῆς.

Σχεδιαστῇ Φ.—Εἰς τὰ ἐξώφυλλα τὰ χρωματιστά, ἡ Scena Illustrata ἔχει τὴν ὑπεροχὴν ἀναμνησθῆναι.

Ν. Γκ. Νεμέαν.—Παρακαίρως ἦλθεν ὁ «Προμηθεύς». Μᾶς ἤρσαν πολὺ αἱ ἰδέαι σας. Δεύτερον Προμηθεὺς Δεσμώτην θεωρεῖτε τὸν Χριστὸν, νέον Ἡρακλῆ τὸν Πιλάτον, Ὀσκανίδα τὰς Μυροφόρους. Τί ὠραιότερον ἀληθῶς ἀπὸ τὸν σύνδεσμον τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Φίλω Ζ.—Ἡ εἰκὼν τοῦ κ. Οἰκονόμου παριστᾷ τὴν μὴν τῶν Ταξιαρχῶν καὶ ὄχι τοῦ Μεγ. Σηγηλαίου. Ὁφείλεται καὶ αὐτὴ ἢ παραδρομῇ εἰς ἀπουσίαν τοῦ διευθυντοῦ.

Φ. Κ. Ἐνταῦθα.—Βεβαίως ἡ ἐκκεντρικότης εἶνε πρωτοτυπία· ἀλλ' ἡ πρωτοτυπία δὲν εἶνε καὶ ἐκκεντρικότης. Χρειάζεται πλήρης ἐλευθερία. Δ. χ. Ὁ Χριστὸς προσευχόμενος ἀπὸ τοῦ Παρθενώου ἐν ἐσπέρᾳ πανσελήνου, ἢ Ἀθηνᾶ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Ε. Κ. ΛΕΩΦΙΟΥ. Σπετσῶν πένθος καλλιτεχνική ἀνάμνησις.
ΔΙΚ. Ἀπὸ τὴν πῆραν τῆς πείρας.
ΣΤ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΟΥ. Καβοδάραρος.
Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀπὸ τὴν γῆν καὶ τὸν οὐρανὸν (Ὁ διαβάτης.—Ἡ σελήνη).
Δ. ΔΕΣΜΙΝΗ. Ἡ γυνὴ κατὰ τὸν Möbius.
ΔΙΜΥΛΙΑΣ ΚΟΥΡΤΕΛΗ. Χιονισμένος γάμος.—Ἡ ψυχὴ μου (Ποιήσεις).
BENZAMIN CONSTANT.
Γ. BARBIER. Τὸ πρότυπον (Δρᾶμα, κατὰ μετάφρασιν Γ. Βοντζαλίδου).
ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ. Ἡ ζωγραφικὴ ἐν Ἑλλάδι (Συνέχεια).
Κ. ΓΟΥΝΑΡΗ. Ἡ λίμνη τῆς λήθης.
Β. ΜΕΝΤΣΕΛΙΔΟΥ. Ἡ καρδιά.
Μ. ΣΙΓΟΥΡΟΥ. Ἐκεῖνη ποῦ ἔφυγε. . .
ΛΑΚΑΙΟΥ. Στροφαί.
ΛΑΙΟΦΩΤΟΥ. Ὑπὸ τὴν προσωπίδα (Σατυρικὸν διήγημα).
ΔΑΦΝΙΔΟΣ. Σημειώσεις ἐνὸς μηνός.
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ (Ἀρχαιολογία.—Ζωγραφικὴ.—Γλυπτικὴ.—Ἐκθέσεις.—Φωτογραφία).

ΕΙΚΟΝΕΣ:

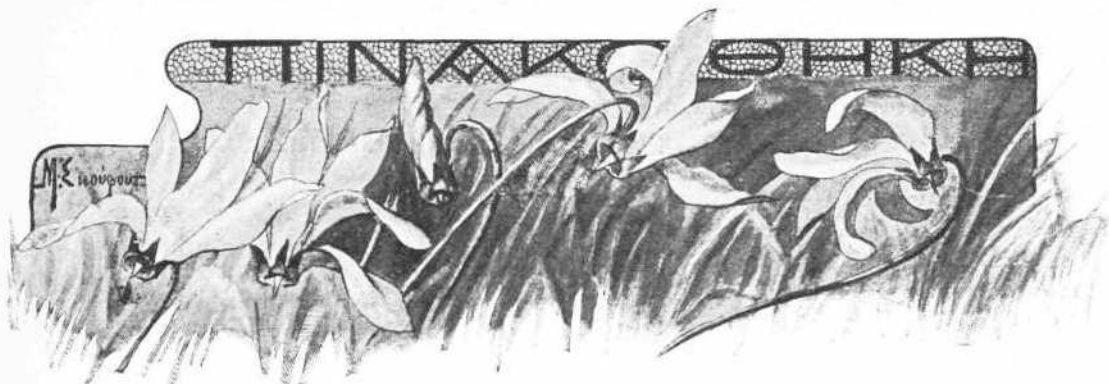
- JOSEPH MANCINI.
J. SCHERRER. Ἐλίψις.
BENZAMIN CONSTANT.
ΛΑΒΑΡΟΝ τῶν ἐν Παρισίοις Ἑλλήνων σπουδαστῶν.
ΣΠ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ. Στρίγγλες.
ΖΩΗ ΒΛΑΣΤΟΥ.
ΦΡ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Ἀπόλλων—Χριστός.
ΜΑΡΙΑΣ ΣΚΟΥΦΟΥ. Κύπελλον.
ΦΡ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Τὰ ἀποκαλυπτήρια τῶν προσωπίδων (Γελοιογραφία).
ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΑΔΕΣ.—ΠΡΩΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.—ΤΙΤΛΟΙ (Μαρ. Σκούφου.—Φ. Ἀριστέως.—Α. Γέλβετ.—Θωμ. Θωμοπούλου.—Σ. Ξενοπούλου κλπ.).

ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

ΦΡ. ΑΡΙΣΤΕΩΣ. Τὸ Πάσχα ἐν Ἑλλάδι (Δισσέλιδος φωτοτυπία).

Χαιρετῶσα τὴν Μαρῖαν ἐπὶ τοῦ προτύπου τοῦ Παρθενῶνος, ἡ Ἄπτερος Νίκη ἐπὶ τοῦ Γολγοθᾶ κρατοῦσα τὸν ἀκάνθινον στέφανον, ἢ Πυθία ραντίζουσα τῆς Γεθσημανῆ τὰς μυρσῖνας μὲ τὸ νᾶμα τῆς Κασταλίας, ὁ Ἰουλιανὸς ἰκέτης πρὸ τῶν ἐρειπίων τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Πλάτωνος, ἢ Γεθσημανῆ ὡς μαντεῖόν τοῦ Φοῖβου, ἔνθα ἡ Μαγδαληνὴ τελεῖ σπονδὰς, ὁ Χριστὸς πάσχων, τὸ δεύτερον τῆς Ὀλυμπίας, ὅτε ἐν μέσῳ τῆς πανηγύρεως κατατίθεται κλάδοι κοτίνου πρὸ τοῦ σταυροῦ, χριστιανικὴ πανήγυρις ἐν Ἐλευσίῃ ἀκμαζούσα, Προμηθεύς, Μωϋσῆς, Σωκράτης, Δαυὶδ περιστοιχοῦντες τὸν Χριστὸν ἐν τῇ Ἀκροπόλει, ἐνῶ εἰς τὸ βάθος νὰ ἐπιφαίνεται ὁ Καύκασος, ὁ Ὀλυμπος, ἢ Σιών κτλ. Πᾶν ἀχαλινώτου ἐμπνεύσεως ἔργον βεβαίως γέμει ἀλληγοριῶν καὶ συμβολισμοῦ, πλήρες δὲ μυστικισμοῦ καὶ ἀπροσίτου ἰδεολογίας, περιέχει ἐξαισίους τύπους σκηνᾶς καὶ ἐξάρσεις, ἐνῶ ἀπ' ἐτέρου ἢ βαθυτάτη καὶ ἰσχυρὰ περιπάθεια ἀναγνωρίζει ἐν αὐτῷ πηγὴν αἰσθηματολογίας φλογεᾶς. Ἡ δημοσιευμένη ἐν τῷ παρόντι φύλλῳ εἰκὼν τοῦ Φοῖβου—Χριστοῦ τοῦ κ. Ἀριστέως ἐθαυμάσθη ἐν τῇ «Ἐταιρείᾳ τῶν Φίλων Λαοῦ», ὅποτε δι' ἀκτίνων φωτεινῶν ἀπειτυποῦτο καὶ τὸ ἀρμόνιον μελαγχολικὸς ἀναδίδον τόνους ὄντως ὄνειρώδης τελειῆ συνετελεῖτο τότε, μία καλλιτεχνικὴ φαντασμαγορία ἀπὸ ἐκείνας, ἅς, καίτοι δὲν ἐπιζητεῖ τὸ νεώτερον πνεῦμα, οὐχ ἦτον ἀποθαιμάζει ὡς προϊόντα τῆς ἀθανάτου σχολῆς τοῦ ἰδανικοῦ, τοῦ ἑλληνικοῦ φωτός.

Παρατηρητῇ. Ἐνταῦθα.—Δι' εἰκόνες τῶν Ἀθιδῶν ἐδημοσιεύθησαν τὸ πρῶτον ἐν τῇ «Πινακοθήκῃ» πρὸ μηνῶν. Ἐπίσης καὶ ἡ «Χειροτονία» πρὸ ἐνός καὶ ἡμίσεως ἔτους. Ὑπάρχουν τόσα καὶ τόσα ἔργα, τόσαι Ἀθιδῶς! Καὶ ἡμεῖς δὲν ἠξυβόρμεν διατὶ ἢ μανία αὐτῆ τῆς ἀναδημοσίευσως.

ΣΠΕΤΣΩΝ ΠΕΝΘΙΜΟΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ

ΛΟΤΕ, πρὸ πενήνταετίας, ὅτε εἴχομεν ὀλιγώτερα σχολεῖα καὶ ὀλιγωτέρας παιδαγωγικὰς μεθόδους, ὀλιγωτέρας βιβλιοθήκας, ὀλιγώτερα τυπογραφεῖα καὶ ὀλιγώτερα βιβλιοπωλεῖα, ὀλιγώτερας ἐφημερίδας, ὀλιγώτερα περιοδικά, ὀλιγώτεροι συλλόγοι, ὀλιγώτεροι ἐκπαιδευτηρίων προγράμματα καὶ ὀλιγώτεροι δασκάλους, ἀνθρωπίνους μηχανὰς ἀκαταπαύστως ἐργαζομένας, χάριν πάντοτε τοῦ Ἑλληνισμοῦ, καὶ σωρηδὸν ἐξαγοῦσας συντακτικὰ, γραμματικὰ καὶ παντοειδεῖς διδακτικὰς φυλλάδας, ἐνὶ λόγῳ ὅτε ἡ ταπεινὴ τῶν πατέρων ἡμῶν παιδεία δὲν εἶχεν εἰσέτι περιδληθῆ λαμπρὰν θεατρικὴν στολὴν, ἢ ἡμετέρα κοινωνία ἐξῆ μᾶλλον ἢ σήμερον πνευματικῶς. Καὶ αὐτοὶ ἐτι οἱ ἄνδρες τοῦ ἀγῶνος, στρατιωτικὴ ἢ πολιτικὴ, οἱ οὐχὶ ἐν πανεπιστημίοις, ἀλλ' ἐν στρατοπέδοις, σκληραγωγίαις καὶ κακουχίαις ἐκπαιδευθέντες, ἀποχωροῦντες τοῦ πεδίου τῆς μάχης ἢ τῆς πολιτικῆς σκηνῆς, ἐθώρουν τὸ ἔργον αὐτῶν ἡμετελεῖς, εἰ μὴ προσήνεγκον πνευματικὴν τινα συμβολὴν τῇ ἀναγεννωμένῃ Ἑλλάδι. Οὕτως ὁ Χ. Περραιβός, καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Χ. Βυζάντιος, ὁ Φραντζῆς, ὁ Φωτάκος, ὁ Γενναῖος Κολοκοτρώνης, ὁ Σπηλιῶδης, ὁ Νικηδόχμος, ὁ τοῦ Δήμου ποιητῆς Σ. Τρικούπης, ὁ Ι. Φιλήμων—, ἐκ τῶν μεγάλων ἀθλητῶν τῆς διαπρεπούσης τότε δημοσιογραφικῆς παλαιστρας—, καὶ ἄλλοι, ὡς ὁ Κριτεβουλίδης, ὁ Σωνιέρης, ὁ Σουρμελῆς, ὁ Φωτεινὸς ἐν Λειψίᾳ, πάντες ἐξιστόρουν διὰ διαφόρων συγγραφεῶν Ἱστοριῶν, Ἀπομνημονευμάτων, Δοκιμῶν τὰ κατὰ τὴν μεγάλῃ ἡμῶν πολιτικὴν ἐποποιίαν, ἕκαστος ἐν ᾧ ἠδύνατο μέτρον. Πλεῖστα δὲ δημοσιεύματα, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας ἀναγόμενα, ὡς τὰ Ὑδραϊκά, τὰ Σπετσιωτικά,

ἢ Συνοπικὴ ἱστορία τῶν νήσων Σπετσῶν, Ὑδρας καὶ Φαρῶν, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἀπὸ τοῦ 1841—1861 δημοσιευόμενα, εἰσὶν ἐνδεικτικὰ τοῦ ἐπικρατοῦντος τότε ἐθνικοῦ φρονήματος, καὶ, ἐν παραβολῇ πρὸς τὰ σήμερον, ἀριδῆλως μαρτυροῦσιν ὅπως τὸ αὐτὸ κατέπεσεν.

Ἄλλοτε, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους, ὅτε δὲν εἴχομεν μαρμάρινα πολυτεχνεῖα καὶ Κελεῶν Τεχνῶν συλλόγους, καὶ ἐταιρεῖας, καὶ μουσεῖα, καὶ διδασκαλίους, καὶ παιδαγωγούς ἐκ τῶν δώδεκα φυλῶν τοῦ Ἰσραὴλ, ἀνεύρισκέ τις ἐνίστατο παρὰ ταῖς ἐκπαιδευμέναις κόραις καλλιτεχνικόν τι αἶσθημα, οὐχὶ ἐφήμερον, ἐκ τοῦ συρμού γεννηθὲν καὶ σὺν αὐτῷ σθενούμενον, οὐχὶ ἠθικὸν μέρος τῆς προικῆς πρὸς σαγήνευσιν συζύγου, ἀλλ' ἀληθές, ἐξ ἐκείνων ἅτινα δεσπόζουσι παντός τοῦ βίου. Μεταξὺ τῶν ἀρίστων μαθητῶν τοῦ τότε ἐνταῦθα ἐκ Βουλωνίας ζωγράφου Ῥαφαὴλ Τσέκολη, καλλιτέχνη ἐγκρίτου ἀλλ' ἰδιοτρόπου πως τὴν ἐνδυμασίαν,—καθὸ φέροντος τὴν περιβολὴν τοῦ ἀθανάτου αὐτοῦ ὁμωνύμου καὶ πάντων τῶν ζωγράφων τῆς Ἀναγεννήσεως—, ἦτο ἡ τρίτη καὶ τελευταία κόρη τοῦ ἀτρομήτου ἐκείνου ἐκ Σπετσῶν εὐπατρίδου, ὅστις μετὰ τὴν Ἐπανάστασιν διήλθε τὸν Ἀτλαντικὸν ἐπὶ ἀκατίου. Ἡ νεῆνις, ἀκατάσχετον ἔχουσα πρὸς τὴν ζωγραφικὴν ἔρωτα, ἐζήτησε ν' ἀπέλθῃ εἰς Ἰταλίαν, ὁ δὲ πατήρ, καὶ περ ὦν ἀνὴρ ἀρχαῖος, προθύμως ἔστερεξε νὰ πληρώσῃ τὸν διακαὴ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ πόθον. Ἀφικνεῖτο δὲ ἡ νεῆνις εἰς Σιθιταβέκκιαν, καθ' ἣν ἡμέραν ἀπεδιβάζετο ἐκεῖ ὁ στρατός τῆς δημοκρατικῆς Γαλλίας, ὅπως πολέμησῃ τὴν ἐν Ῥώμῃ ἀνακηρυχθεῖσαν τότε (1849) δημοκρατίαν καὶ προσθέσῃ οὕτω μίαν ἐπιτερωτὴν ἀντίφασιν εἰς τὰς οὐκ ὀλίγας τῆς πολιτικῆς ἀσχημοσύνας. Ἡ γενναία ὅμως τοῦ ναυτικοῦ ἐκείνου κόρη οὐδόλως ἐπτόθη εὐρεθεῖσα αἴφνης ἐν μέσῳ πόλεως ἀναστάτου, ἀλλ' ὡς ἡ Διοτίμη τοῦ Πλάτωνος, ἀνδρικήν περιβληθεῖσα ἐνδυμασίαν, μετέβη εἰς Ῥώμην καὶ εἶτα ἐκείθεν εἰς Φλωρεντίαν μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας εἰς τὸ ἔργον αὐτῆς ἀπολύμενη. Δυστυχῶς ὁ γάμος, ὃν μετὰ τοῦ διδασκάλου αὐτῆς συνεῖπεν, ἀπέβη ἀτυχῆς, ἐσαεὶ καταστρέψας ὑπαρξὴν ἀληθῶς καλλιτεχνικὴν. Οὐ μόνον ὑπέστη αὐτὴ πικρίας ὡς

σύζυγος, αλλά και πληγὴν ἀνάτονον εἰς ὅ,τι ἡ μήτηρ ἔχει προσφιλέστατον, τὰ τέκνα, ἀπολέσασα θυγατέρα καὶ υἱόν, τὴν καλὴν τῆς μητρὸς τέχνην ἀσπασθέντα.

Ἐπὶ τῆς παραλίου ἄκρας τῶν ἠρωϊκῶν Σπετσῶν ὡσεὶ ἐπὶ βράχου ὑψοῦται μονήρης οἰκίσκος, ἐνθεν μὲν τὴν ἄξενον θάλασσαν βλέπων, ἐνθεν δὲ ὅ,τι μᾶλλον ὑπάρχει πένθιμον καὶ θλιβερόν, τὸ κοιμητήριον. Ἐν τῷ ἐρημητηρίῳ ἐκείνῳ εἶχεν ἀποχωρήσει ἀπὸ πολλοῦ, ὡς ἐν μονῇ, γυνὴ νέα ἐτι τὴν ἡλικίαν, ζῶσα πλέον ἐν ἐκυτῇ. Ἐν τῇ ἀναγνώσει καὶ ἰδίᾳ τῆς Θείας Κομφιδίας, ἐζήτει τὴν λήθην τοῦ πόνου, ὃν ἀπαύστως διέτρεφε, περιπαιουμένη καθ' ἐκάστην τὰ ἄνθη, ἅπερ περὶ δύο τάφων προσφιλῶν μετὰ στοργῆς ἐφύτευσεν. Ἦτο ἡ καλλιτέχνις, ἡ ἀγωνιωδῶς ἐρωτώσα ἡ μᾶλλον ἀπελπιστικῶς ἐπαναλαμβάνουσα μετὰ τοῦ ποιητοῦ τῶν Μνημάτων Φωσκόλου:

Σ'τὴν σκιάν τῶν κυπαρίσσων καὶ μέσα 'ςτὰ μνημεῖα, Πού δὲν διαμένουν ἄμοιρα παρηγορίας δακρῶν, Τάχα εἶν' λιγώτερος βαρὺς ὁ ὕπνος τοῦ θανάτου;

Καὶ δικαίως ἐμερίμνα' οἱ δύο ἐκεῖνοι τάφοι ἐνέκλειον δι' αὐτὴν πᾶν ὅ,τι ἠγάπησεν ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν τέχνην καὶ τὰ τέκνα, ἅτινα ἠλπίζε ν' ἀναδείξῃ καλλιτέχνας ὡς αὐτὴν· ἐκεῖ ἐνεταφιάσθησαν οἱ ὄνειροι, αἱ ἐλπίδες, πᾶσα αὐτῆς ἡ ὑπαρξίς· ἐκεῖ τέλος, τῇ 20 Μαρτίου 1900, καὶ ἡ μήτηρ τῶν τέκνων Ἰωάννου καὶ Σοφίας.

Ἦτο δὲ αὕτη ἡ Ἑλένη Ἀλταμοῦρα, τὸ γένος Μπούκουρη.

Ε. Κ. ΑΙΩΠΙΟΣ

★ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ★

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΗΡΑΝ ΤΗΣ ΠΕΙΡΑΣ

Ὁ Θεὸς εἶνε ὁ εὐφρέστερος συγγραφεὺς. Ἀφοῦ ἔγραψε τὸν περὶ τὸν λόγον — τὸν Ἀδάμ, — συνέθεσε καὶ τὴν ποίησιν — τὴν Εὐάν. Ἡ μᾶλλον, ἀφοῦ ἔγραψε τὴν ἐπικὴν ποίησιν, ἠσχολήθη καὶ εἰς τὴν τραγωδίαν, ἣν ἐξέδωκεν εἰς σχῆμα γυναικείας καρδίας.

Βλέπων ἐπίτοτε καλλιτέχνηδας αἰτινες μαζῇ μετὰ τὰ λαντοῦ τῆς τέχνης ἔχουν καὶ περισσὰ τὰ δῶρα τοῦ κάλλους, ἐσκέφθη τί τέλεια θὰ ἐξωγράφιζαν ἂν ἦτο δυνατὸν τὰ ἔχουν ὡς μοδὲλο τὸν... ἐαυτὸν των.

Δὲν ἠξενῶ διατὶ ὁσάκις βλέπω καμμίαν πενθεράν, μοῦ ἔρχεται πάντοτε εἰς τὸν τοῦν μία... αἰτισης διαζυγίου.

Καὶ ὁ Ἔρωσ ἔχει τὴν γραμματικὴν του. Ὁ ξύρει τὸ πνεῦμα, περισπᾷ τὴν καρδίαν, συναίρει τὰς θελήσεις, ἐκθλίβει τὰς ἀναμνήσεις, συμπλέκει τοὺς βραχίονας καὶ ἐπίτοτε προσυπογράφει τὸ γαμήλιον συμβόλαιον.

ΔΙΚ

★ ΑΠΟ ΤΗΝ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑΝ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ★

ΚΑΒΟΒΑΡΒΑΡΟΣ

Α'.

Η ΡΕΜΟΣ καὶ ἀπλοῦς διαγράφεται ἐν τῇ κυανῇ διαυγείᾳ μεταξὺ οὐρανοῦ καὶ Σαλαμίνιας θαλάσσης ὁ κάθος ἐκεῖνος, ὃν ὁ λαὸς καλεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον Καβοβάρβαρον.

Ἡ εὐήχος λέξις, ἣν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα αἱ γενεαὶ παρέδωκαν εἰς τὰς ἐπιγενεμένας ἀπὸ τῆς Ναυμαχίας, ἡ θορυβώδης καὶ γοργῇ ἀντήχησις, ἡ ὁποία δονεῖται ἀπὸ τὴν λαϊκὴν ὄνομασιν τοῦ Κάθου διὰ μέσου τῶν αἰῶνων μαζὶ μετὰ τὸν γοργὸν παφλασμόν τοῦ Σαλαμίνιου κύματος τοῦ θραυνομένου ἐπὶ τοῦ Καβοβαρβάρου καὶ τοῦ ὑπεράνω αὐτοῦ στεναζόντος ἀέρος τῆς Σαλαμίνος, ὅστις ἄλλοτε εἶχε πνεύση καὶ ὠθήση τὰς τριήρεις ἐπὶ τοῦ Κάθου, — ὅλη ἡ συμφωνία αὕτη, μοῦ φαίνεται ὡς μία παρατεταμένη διὰ μέσου τῶν χρόνων καὶ τῶν γενεῶν ἀντήχησις τῆς συντριβῆς ἐπὶ τοῦ Κάθου τῶν βαρβάρων, τῆς βαρβαρικῆς ἰσχύος, συντριβῆς δαμνιωδούς, ἣν τὸ κύμα καὶ ὁ ἀήρ ἀντήχῃ ἐπιμόνως καὶ ἣν ἡ ἠχώ τῆς λαϊκῆς ὄνομασιν, ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν, ἀντιβῶ ἀφελῶς εἰς τὴν λέξιν: Καβοβάρβαρος.

Καὶ ἐνῷ ἡ αἰωνίως ἀλλοιουμένη ὑγρὰ θάλασσα τῆς Σαλαμίνος, ἡ ἐγκλείουσα ἐντὸς τῆς τῆν ἠχώ τῶν συρράξεων, τῶν καταθυβίσεων, τῶν βῶν τοῦ θριάμβου καὶ τῶν βαρβάρων κραυγῶν τῆς πανωλεθρίας, ἀπλοῦται ἀπαθῆς, ζωηρῶς πηδῶσα καὶ σπεύδουσα νὰ γελᾷ θορυβωδῶς μετὰ τὸν φλοῖσθον τῆς εἰς τὸν Καβοβάρβαρον, οὗτος τοῦναντίον ἀκίνητος, ἥρεμος καὶ σταθερὸς ζῆ εἰς τὰ ὄνειρα τῶν ὠραίων ἐνδόξων ἀναμνήσεων, τῶν διαγωγῶν, ὡς ἡ κυανόλευκος ἀτμοσφαῖρα, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἀπλοῦται, ὡς ἄψυχον σῶμα ἥρωος βωβοῦ ἐντὸς τῆς κυανόλευκου σημαίας κοιμωμένου. Ἀπλοῦται ἐντὸς τῆς θαλάσσης ὁ βραχίων οὗτος τῆς Σαλαμίνος, εἰς τὸν γρόνθον τοῦ ὁποίου συντριβῆ βαρβάρων ναυτικόν, ἀπλοῦται ἥρεμος, ἀπέναντι τῆς εἰς τὸ Ἀττικόν βάθος χανομένης Ἑλευσίνος καὶ ἐγκλείει ὁ ἀθάνατος οὗτος Σαλαμίνιος βρα-

χίων εἰς τὴν ἀγκάλην του τὰ σιδηρόφρακτα θωρηκτὰ φρούρια τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος, τὰ σιωπηλά καὶ ἀκίνητα πλέοντα εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Σαλαμίνος, τὰ ἐν τῇ μυστικῇ τῶν σιωπῇ, μεταξὺ Ἑλευσίνος καὶ Καβοβαρβάρου, συνμιλοῦντα μετὰ τὴν μυστικὴν Ἑλευσίνιον αὔραν, ἣτις μαζὶ μετὰ τὴν πνοήν, ἣτις ὠθήσε τοὺς Πέρσας καὶ τοὺς συνέτριψεν ἐπὶ τοῦ Κάθου, ἐναγκαλιζέται καὶ κυματίζου τὴν φαειρὰν κυανόλευκον, ἣτις ἀπὸ τῶν θωρηκτῶν χαιρετίζει τὸ πέριξ ἐνδοξόν περιβάλλον τοῦ Καβοβαρβάρου.

Β'.

Καβοβάρβαρος!

Τί λέξεις θορυβωδῶς γοργῇ καὶ εὐήχος! Πόσον μετὰ τὸν ἠχηρὸν τόνον τῆς ὄνομασιν του ἐκφράζεται ὄχι μόνον ἡ συντριβὴ τῶν βαρβάρων ἐπ' αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, ἀλλὰ συγχρόνως πόσον κρατεῖνεται ἡ ἀντήχησις τῶν συντριβῶν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων καὶ τῶν γενεῶν ἀπὸ στόματος εἰς στόμα παραδιδουσῶν εἰς τοὺς ἐπιγενεμένους τὴν ζωηρῶς καὶ θορυβωδῶς σημαίνουσαν τὸ πρᾶγμα ὄνομασιν τοῦ Καβοβαρβάρου!

Ὁ Σαλαμίνιος οὗτος βραχίων, τοῦ ὁποίου ἡ ἄκρα πυγμὴ καλεῖται Καβοβάρβαρος συνέτριψε μὲν ἄλλοτε ἀπειλητικῶς ἐπ' αὐτοῦ τοῦ Πέρσας, σήμερον ὅμως ἐκτείνεται συμπαθῆς καὶ γαλανόλευκος, ἐκτείνει τὴν ἄκραν χεῖρα διὰ νὰ σφιγῆ τὴν χεῖρα τῆς Νεωτέρας Ἑλλάδος καὶ ν' ἀποτελέσῃ δεσμόν ἀδομάντινον, δεσμόν ἱστορίας καὶ γλώσσης ἄλυτον, μεταξὺ τῆς ἀρχαίας, τῆς Ἑνετικῆς καὶ τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς ἱστορίας.

Πόσαι λέξεις ἐκφράζου μετὰ τὸν τόνον καὶ τὸν ἦχον αὐτῶν ὄχι μόνον τὴν ψυχολογίαν τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις πρῶτος τὴν ἐπέφερε, τὴν δύναμιν τῶν αἰσθημάτων του, τὰς διαθέσεις του, ἀλλὰ καὶ ὀλόκληρον ἱστορικὴν ἐξέλιξιν, ὀλόκληρον κοινωνιολογικὴν παράδοσιν διὰ μέσου τῶν γενεῶν.

Ὁ «φλοιοβίζων παφλασμός» τοῦ Σαλαμίνιου κύματος τὸ ὁποῖον «φλοῖ» τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος Κάθου, μετὰ τὴν μυστικὴν τῶν λέξεων σημαίνει τὸ πρᾶγμα, καθὼς καὶ ἡ «βοή» τοῦ «συριζοῦτος» ὑπεράνω τοῦ Κάθου Σαλαμίνιου ἀνέμου μετὰ τὸν ἦχον τῶν λέξεων τῆς δηλοῖ ὅτι κατὰ θυσελῶδες καὶ θορυβῶδες ἠθέλησε νὰ ἐκφράσῃ ὁ πρῶτος Ἕλληνας, ὅτε ρεμβάζων πρὸ τοῦ κύματος, ἤκουσε τὸν συριγμόν τοῦ πνέοντος ἀνέμου καὶ διὰ τῶν ψυχολογικῶν «Νόμων τῆς Μιμήσεως» ἐξέφρασε πρᾶγμα διὰ τῆς «βοῆς τοῦ σφυρίζοντος» ἀνέμου, τοῦ ὠθοῦντος πρὸ τῶν ποδῶν του τὸ «παφλάζον» κύμα.

Ὅλαι αἱ λέξεις τυγχάνουσαι ἄμεσοι ἐκφράσεις καὶ συνέχειαι τῶν ψυχολογικῶν φαινομένων ἐκφράζουσι διὰ τοῦ ἠχου αὐτῶν, τοῦ τόνου, τῶν ὀλίγων ἢ πολλῶν συλλαβῶν, τῆς γλυκύτητος,

σφοδρότητος, ἀπαλότητος ἢ τραχύτητος αὐτῶν τὰς ἀντιστοιχοῦς ψυχικὰς καταστάσεις, ἃς ἐκφράζει. Ἐὰν δὲ ἡ πρώτη ἐκφράσις τοῦ ἀρχεγόνου ἀνθρώπου ἦτο ἡ χειρνευμία καὶ ἡ μονοσύλλαθος κραυγὴ, βεβαίως καὶ ἡ σφοδρότης ἡ ἡ γλυκύτης τῶν χειρνευμικῶν ἐκφράσεων καὶ τῶν ἐνάρθρων φωνῶν ἦτο ἄμεσος συνέχεια τῶν ψυχολογικῶν καταστάσεων, τὰς ὁποίας ἐξεδήλουν. Διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ τόνου καὶ τοῦ ἠχου μιᾶς γλώσσης συμπεραίνετε τὴν ἀτομικὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ψυχὴν τοῦ ὀμιλοῦντος. Διὰ τοῦτο ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα θὰ ὀμιλεῖτο ὑπὸ τῶν Θεῶν, κατὰ τὸν Κικέρωνα, διότι ἐξέφραζε ψυχικὴν ἀρμονίαν μοναδικήν.

Ἐκτὸς ὅμως τοῦ χρώματος, τοῦ ἠχου καὶ τοῦ τόνου τῶν λέξεων, δι' ὧν καὶ μόνον αὐταὶ πολὺ ἐκφράζου τὸ πρᾶγμα, ὑπάρχου καὶ λέξεις ἐγκαλείουσαι ὀλόκληρον ἱστορικὴν ἐξέλιξιν. Ὁ Ἕλληνας π. χ., ὁ εὐγενὴς καὶ πολιτισμένος, βλέπων τὰς ἀγριότητας τῶν ἀπολιτιστῶν Ἀσιανῶν, ἀκούων τὴν τραχείαν γλῶσσαν των, ἐνστικτικῶς προσέφυγεν εἰς τοὺς θορυβώδεστους ἠχους διὰ νὰ τοὺς ὀνομάσῃ. Τὸ «Bar» τοῦ ἐφάνη ὠραῖον, τὸ ἐπανάλαβε καὶ ἀμέσως τοὺς ὀνόμασε: «Βαρβάρους». Μετὰ τὴν νίκην τῆς Σαλαμίνος ἡ ἄκρα ἐφ' ἣς συντριβῆ τὸ βαρβαρικόν ναυτικόν, ἐδεικνύετο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν ὡς «ἄκρα βαρβάρων». Μετὰ τὴν δουλείαν καὶ τὴν κατὰκτησιν τῶν Ἑνετῶν, τὸ κοινωνιολογικόν περιβάλλον ἠλλάξε καὶ ἡ ἀλλαγὴ αὕτη ἐπέδρασε ἐπὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν λέξεων, καὶ ἐκτοτε ὁ ἥρεμος βραχίων τῆς Σαλαμίνος ἐκαλεῖτο καὶ παρεδίδετο ἀπὸ στόματος εἰς στόμα. Ὡς «Καβοβάρβαρος». Ἀπέμεινε δὲ ἡ λέξις, διότι εἶνε μεγαλοπρεπῆς, ὅτι δι' αὐτοῦ μόνου τοῦ ἠχου αὐτῆς ὑπενθυμίζει τὴν συντριβὴν τῶν βαρβάρων, ἀναλυμένη δὲ παρουσιάζει ὀλόκληρον ἱστορικὴν ἐξέλιξιν.

Διὰ τοῦτο ὁ Καβοβάρβαρος εἶνε λέξις ψυχολογικὴ συγχρόνως καὶ ἱστορικὴ, εἶνε ἐν ψυχολογικόν ἐρείπιον τόσον πολῦτιμον, ὅσον καὶ τμήμα τι ἀρχαίας τριήρους ἢ κιονόκρανον ἀρχαίου ναοῦ. Πρὸ αὐτοῦ διερχόμενος καθ' ἐκάστην βυθίζομαι εἰς σκέψεις τόσον προσφιλεῖς καὶ ἐπιμόνους, ὥστε θὰ με συγχωρήσῃ ὁ ἀναγνώστης τῆς «Πινακοθήκης» ἐὰν τοῦ ἐξέφρασα μερικὰς ἐξ αὐτῶν. Ἐὰν ὁ Lamartine πρὸ τῶν ἐρειπίων τοῦ Παρθενῶνος ἔλεγεν ὅτι οὗτος εἶνε τὸ ὠραιότερον ποίημα, γραμμένον μετὰ μάρμαρα, διὰ τὰς λέξεις τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι εἶνε τὰ ὠραιότερα μάρμαρα τοῦ ὠραιότερου πνευματικοῦ καὶ ψυχικοῦ Ναοῦ, ὅστις ἐδοκίμουργήθη ποτέ.

Σ. ΣΩΓΡΑΦΙΔΗΣ

JOSEPH MANCINI

ΑΠΟ ΤΗΝ ΓΗΝ ΚΑΙ ΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟΝ

Ο ΔΙΑΒΑΤΗΣ

Πραγματικότητα, πυρετός. Ένας διαβάτης, ο Περιπλανώμενος, διασκελλίζων τους λόφους και τας ερήμους, έφθασεν εις τον απομακρυσμένον εκείνον οικόν.

Τόν εξέλαβεν ως μοναστήρι. Είδεν εις την εξώθυραν, την ημικατεστραμμένην, έν ξανθόμαλλον κοριτσάκι άρρωστημένον.
— Πώς, σέ λέγουν, παιδάκι μου;
— Άλήθειαν.
— Καί διατί κάθεσαι εδώ, τόσο μακράν από την Πόλιν;
— Διού μās εξώρισαν, κ' έμè και την μητέρα μου.
— Ποίος;
— Ο Βασιλεύς της πόλεως αυτής, τὸ Ψευ-

δος. Τὰ παιδιά του: τὸ Συμφέρον, ἡ Συκοφαντία, ἡ Ἀδικία, ἡ Ἀπάτη, ἡ Κολακεία, ὅλοι, συνώμοσαν ἐναντίον μας.

- Καὶ ἡ μητέρα σου;
- Ἐνε χήρα τοῦ Καλοῦ.
- Καὶ ὀνομάζεται;
- Συνείδησις.

Ὁ Περιπλανώμενος ὀπισθοχώρησε διὰ νὰ μὴ ἴδῃ κἄν τὴν Πόλιν. Ἐθώπενσε τὸ ἐρημο παιδί καὶ ἔφυγε.

Πρὶν ἀπομακρυνθῆ, ἡ παιδίσκη δειλὰ-δειλὰ τὸν ἐρωτᾷ:

- Καὶ τοῦ λόγου σου ποῖς εἶσαι;
- Τὸ Καθ' ἡκον.

Ἐκτοτε ἠφανίσθη καὶ οὐδεὶς τὸν εἶδε πλέον.

Η ΣΕΛΗΝΗ

Α. Μ. τῶν Οὐρανίων ἀνακτόρων ἔδιδε χορὸν μίαν νύκτα. Ἐκάλεσε τὴν Σελήνην ὀπως διακόνη τὰς πρὸς τὴν Γῆν θωπείας της καὶ παραστῆ καὶ αὐτὴ εἰς τὴν χοροσπερίδα.

Ἄμβροσία ἔρρευσεν ἄφθονος καὶ οἱ ἐγκέφαλοι ἐξαλίσθησαν.

Μόνη ἡ Σελήνη δὲν ἔπινε. Ἐνθυμεῖτο τὴν Γῆν καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν ὄραν τότε νὰ τελειώσῃ ἡ ἔσπερις.

Ἄλλ' ἡ διασκεδάσις ἤρρεσεν εἰς τὴν Α. Μ. τὸν Ὑψιστον καὶ ἀπεφάσισε νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἐσπερίδα.

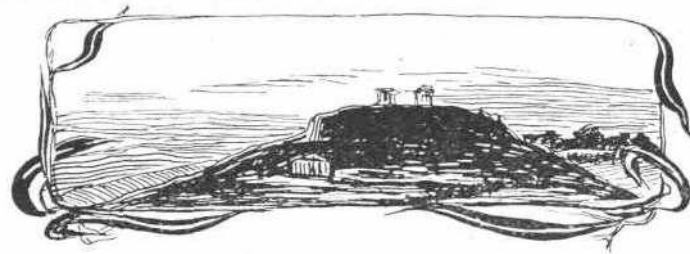
Ἄλλ' ἡ Σελήνη ἔαν μετέβαινε, θὰ ἐπνίγετο ἀπὸ τὰ παράπονα τὸς Γῆς· διότι διαν αὐτὴ ἀπονοίαζε, σκότος βαθὺ τὴν περιεκάλυπτε· τὸ Ἐγκλημα ἐπολλαπλασιάζετο καὶ ἡ ἀνθρωπίνη Ψυχὴ ἐμελαγχόλει.

Ἄλλ' ὁ Θεὸς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἠτητηθῆ ὑπὸ τῆς παρακοῆς τῆς Σελήνης. Προσεκάλεσε λοιπὸν τὸν Ἐνδυμίωνα.

Ἡ Σελήνη μόλις τὸ ἔμαθε, καίτοι ἀπρόσκλητος, ἔσπενσε νὰ παραστῆ. Τὴν Γῆν, τὴν ἐλησμένησεν!

Ἐκτοτε, ἐπειδὴ ἐπαναλαμβάνονται σιχνότατα αἱ ἐσπερίδες τοῦ Οὐρανοῦ, τὴν χάνει ἡ Γῆ, ἐμφανίζεται δὲ ἐπὶ τοῦ στερεώματος μόνον κατὰ μῆνα — ἡ ἐρωτομανῆς! — καὶ τότε, μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ξεκουράζεται ἀπὸ τὰς ἐρωτικὰς φλυαρίας της. . .

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΓΥΝΗ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΟΒΙΟΥΣ

ἄπαισιδοξότατος τῶν νεωτέρων σοφῶν, ὁ Γερμανὸς Schopenhauer, ὁ ἀπκαλέσας τὴν γυναῖκα: πυροτέχνημα τῆς φύσεως ἀπηνήθη εἰς αὐτὴν καὶ αὐτὴν τὴν ἀνθρωπίνην ιδιότητα εἰπὼν: Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς γυναικὸς δὲν εἶνε τὸ δρᾶν ἀλλὰ τὸ πάσχειν κυρίως, δ' ἄνθρωπος εἶνε ὁ ἄνθρωπος.

Ἐπίσης περιφρονητικώτατα ἀπεφάνθη περὶ τῆς γυναικὸς ὁ γνωστότατος Ρῶσσοσ συγγραφεὺς Λέων Τόλστοι: «Τίποτε νὰ μὴ σᾶς ἐκπλήττῃ τὸ ἐκ γυναικὸς, — θὰ τὴν ἴδῃτε νὰ ἔρπη πρὸ ἐνὸς χαμερπούς καὶ γελοίου καὶ νὰ ἀποφεύγῃ ἕνα, ὅστις θὰ τὴν καθίστα ὑπερήφανον. Εἶνε μαρὰ νὰ θεωρῆται ἡ γυνὴ ὡς ἄξιον ἐκτιμήσεως, δυναμικὸν νὰ ἔχῃ συνείδησιν τῶν πράξεών του.»

Ἐκτός ὅμως τῶν κατὰ τῶν γυναικῶν ἀποφθεγματικῶν γνωμῶν, πλείστοι ἀφιέρωσαν ὀλόκληρα ἐπιστημονικὰ συγγράμματα, ἐν οἷς προσπαθοῦσι νὰ ἀποδείξωσιν, ὅτι φυσιολογικῶς ἡ γυνὴ εἶνε ὄν ὑποδεέστερον τοῦ ἀνδρός. Τοιοῦτον ἐπιστημονικὸν σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν περὶ αὐτοῦ πολυαριθμῶν κρίσεων, προῦξένῃσε μεγίστην ἐντύπωσιν εἶνε καὶ τὸ ἐσχάτως ἐν Γερμανίᾳ ἐκδοθέν: Περὶ τῆς φυσιολογικῆς ἀσθενοῦς διανοίας τῆς γυναικὸς (Ueber den physiologischen Schwachsinn der Frauen) τοῦ ἐν Λειψία ἱατροῦ J.P. Möbius, τυχόν ἐν βραχεῖ χρονικῷ διαστήματι πολλαπλῆς ἐκδόσεως.

Ὁ συγγραφεὺς ἀποφαινεταί ἐν αὐτῷ, ὅτι φύσει αἱ γυναῖκες εἶνε ἀσθενοῦς διανοίας. Ὁ Ferraro καὶ ὁ Lombroso κατέδειξαν τὴν πνευματικὴν ἐντέλειαν τῆς γυναικὸς. Σωματικῶς ἡ γυνὴ εἶνε τι διάμεσον μεταξὺ παιδίου καὶ ἀνδρός. Ἐν τούτοις, καίτοι ἡ κεφαλὴ τοῦ παιδὸς εἶνε σχετικῶς μεγαλειτέρα τῆς τοῦ ἀνδρός, ἡ κεφαλὴ τῆς γυναικὸς δὲν εἶνε μόνον σχετικῶς, ἀλλ' ἀπολύτως μικροτέρα. Ὁ ἐγκέφαλος μικρᾶς κεφαλῆς εἶνε φυσικῶς μικρός. Ἐπίσης ὁ Rüdiger

ἀπέδειξεν, ὅτι σπουδαιότατα πρὸς πνευματικὴν ὄρασιν μέρη τοῦ ἐγκεφάλου τῆς γυναικὸς εἶνε ἀσθενέστερα τῶν τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνδρός καὶ ὅτι ἡ διαφορὰ αὕτη ὑφίσταται ἤδη κατὰ τὴν γέννησιν. Ὅτι ἡ πνευματικὴ δύναμις τῆς ἀντιστάσεως τῆς γυναικὸς πρὸς ἐξωτερικὰ ἐρεθίσματα εἶνε ἀσθενέστερα τῆς τοῦ ἀνδρός. Ὁ ἀνὴρ ὑπερβάλλει τὴν γυναῖκα καὶ ὡς πρὸς αὐτὴν τὴν δεξιότητα, προερχομένη ἐκ τοῦ ἐγκεφαλικοῦ φλοιοῦ. Τὸ ἐνστικτὸν καθιστᾷ τὴν γυναῖκα ὁμοίαν πρὸς τὰ ζῶα, σταθερὰν, εὐθυμον καὶ ἐλκυστικὴν. Τὸ ἐνστικτὸν ὅμως τοῦτο παραθλάπτεται ὑπὸ αἰσθητικῆς κρίσεως ἢ μᾶλλον ὑπὸ παντελοῦς ἐλλείψεως τοιαύτης. Πᾶσα πρόοδος ἀπορρέει ἐκ τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυνὴ κρέμαται ἐξ αὐτοῦ ὡς μολυβδία. Ἐμποδίζει τὸν εὐγενῆ, ἄτε ἀδυνατοῦσα νὰ διακρίνῃ τὸ ἀγαθὸν τοῦ κακοῦ. Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς φυσικῆς πνευματικῆς μονομερότητος τῆς γυναικὸς συντείνει καὶ ὁ λόγος κοινωνικῆς θέσεως στενοῦ ὀρίζων τῆς ἀντιλήψεως αὐτῆς. Ἡ γυνὴ εἶνε καὶ ἠθικῶς μονομερῆς καὶ ἐλλιπής. Δικαιοσύνη εἶνε κενὴ δι' αὐτὴν ἐννοία. Ἀνίκανος πρὸς αὐτοκράτειαν, παρασύρεται ὑπὸ σφοδρότητος παθῶν. Ἐὰν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς δὲν ἦτο ἡ γυνὴ ἀθηνῆς, θὰ ἦτο λίαν ἐπικίνδυνος. Ὑβρίζει, βραδουργεῖ, εἶνε σκληρὰ, φίλικρις, φλύαρος. Τὸ φλυαρεῖν εἶνε ἡ ὑψίστη ἡδονὴ καὶ ἡ κυρία αὐτῆς ιδιότης. Οὐδέποτε κατώρθωσέ τι, οὐδὲ ἐφευρέ τι οὐδὲ νεωτερισμοὺς κἄν ἐνδυμασιῶν. Δὲν διεκρίθη οὔτε ἐν ταῖς ἐπιστήμασι, οὔτε ἐν ταῖς τέχναις. Δὲν δύναται νὰ εἶνε θετικῶφρων κτλ.

Τοιαύτη κατὰ τὸν ἱατρὸν Möbius οὔσα ἡ γυνὴ, τοιαύτη δὲν καὶ νὰ μείνῃ, διότι τοιαύτην ἐπλάσεν αὐτὴν ἡ φύσις. Ἡ γυνὴ μόνον προορισμὸν ἔχει νὰ γεννᾷ τέκνα, νὰ περιθάλπῃ αὐτὰ καὶ νὰ ἀγρυπνῇ ἐπ' αὐτῶν. Ἡ φύσις ὤρρισε βραχυτάτην τὴν σωματικὴν καὶ πνευματικὴν τῆς γυναικὸς ἀκμὴν ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ, ὅπως κατ' αὐτὴν περιπλέξῃ εἰς τὰ δίκτυά της τὸν ἄνδρα. Εὐθὺς μετὰ τοῦτο ἄρχεται ἡ σωματικὴ καὶ πνευματικὴ αὐτῆς παρακμὴ. Γίνεται ἄσχημος, ἀμβλύνοσ. Ἡλικιωμένοι γυναῖκες ἀνέκαθεν — οὐχὶ δὲ καὶ ὄλως ἀναιτίως — εἶνε τὸ ἀντικείμενον τοῦ χλευασμοῦ, αὐτοῦ τοῦ μίσους. Αἱ γραῖαι δὲν εἶνε βεβαίως χεῖρονες τῶν νέων, ἀλλ' ἐλλείπουσιν ἀπ' ἐκείνων πλέον τῆς νεότητος τὰ ἀποτηλὰ θέλητρα, τὰ συγκαλύπτοντα τὴν μεσθηρίαν, τὴν ἀμβλύνοσιν, τὴν κομικότητα.

Ταῦτα ἐν περιλήψει περιέχει τὸ βιβλίον τοῦ ἱατροῦ Möbius, ὅστις οὕτω περὶ γυναικῶν γράφων, φαίνεται ἦττον τοῦ Diderot ἐπιρροπῆς εἰς ποιητικὰς ἐκφράσεις· διότι οὔτε τὴν γραφίδα ἐβύθισε βεβαίως εἰς τὰ χρώματα τοῦ οὐρανοῦ τόξου, ἀλλ' οὔτε εἶτα ἀπεξήρανε τὰ γραφέντα διὰ κόνεως τῶν πτερύγων χρυσαλίδος. Τὰ ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Möbius γραφέντα, ἀποτελοῦσιν ἀληθῶς δεινὸν κατὰ τοῦ ἐτέρου φύλου Φιλιππικόν. Εἰδικὰ ἱατρικὰ περιοδικὰ ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ἐκδιδόμενα ἐδημοσίευσαν ἐν τοῖσι κρίσεσι εὐνοϊκὰς ἐπ' αὐτοῦ, ἐπιδοκιμάσαντα κυρίως τὴν ιδέαν τοῦ συγγραφέως: ὅτι εἰς τὰς γυναικὰς ἡ ὑγεία εἶνε πολυτιμώτερα τῆς πολιμαθείας, τῆς μορφώσεως. Ἄλλὰ τίς ἀρνείτῃ τούτου; Τίς ἀρνείτῃ, ὅτι τὸ πολυτιμώτατον ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐν γένει εἶνε ἡ ὑγεία; Τίς δὲ συνετός, εἴτε ἀνὴρ εἴτε γυνή, καταπονεῖ ἑαυτὸν τόσον πολὺ σωματικῶς τε καὶ πνευματικῶς ἐπὶ βλάβῃ τῆς ὑγείας του; Ἐὰν δὲ μεταξὺ τῶν ἑκατομμυρίων ἀνδρῶν ὑπάρχουσι καὶ τινες εὐαριθμώτατοι γυναικῆς ἐπιδοκίμαται μετὰ ζήλου εἰς ἔργα ἀλλότρια τῶν γυναικῶν θεωρούμενα, δὲν ὠθοῦνται πρὸς τούτου ὑπὸ ἔστω ἐξαιρετικῆς ἀλλ' οὐχ ἦττον ἀκατασχέτου ἐνδραμύχου δυνάμεως, ὑπ' ἐκείνης, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ ἄνδρες θεωροῦμεν ὡς ἀποκλειστικὸν καὶ κοινὸν ἡμῶν κτήμα; Μήτοι τὸ ἐξαιρετικὸν τούτου παρὰ ταῖς γυναιξὶ φαινόμενον καθίστατο σύνθησις καὶ γενικὸν εἶποτε ἡλλοιοῦντο κοινωνικῶς τινες ὅροι, εἴποτε μετεβάλλετο ἡ ἀνατροφή ἢ διὰ σινικῶν νῦν τεχνῶν χωρίζουσα ἀπ' ἀλλήλων τὰ φύλα καὶ τοσοῦτον μόνον τὸ ἕτερον τούτων εὐνοῦσα; Ὁ Χριστιανισμὸς διέσραξε τὰ δεσμὰ τῆς ὑποτελείας τῶν γυναικῶν, πανταχοῦ δ' ἔθη εἰσέδω καὶ ἐξῆλπώθη, ἀνύψωσε τὰς γυναικὰς καὶ κατέστησε ταύτας ἰσοτίμους τοῖς ἀνδράσι. Αἱ πόλεις πολλῶν Πανεπιστημίων εἶνε ἀναπεπταμέναι εἰς αὐτάς, ἐξ ὧν τινες ὡς ἐπιστήμονες ἠδυνήθησαν καὶ νὰ διακριθῶσιν, ὡς πολλαὶ διεκρίθησαν ἤδη ἐν ταῖς τέχναις. Νεώτεραί τινες νεοθεσίαι καθήργησαν ἤδη τὰς μεταξὺ τῶν δύο φύλων ἀστικὰς διαφορὰς, τὰ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν ἰδιαίτερα προνομία τοῦ Ρωμαϊκοῦ δικαίου, δυσχεραίνοντα τὰς μετ' αὐτῶν συναλλαγὰς. Ἐν πᾶσι τοῖς πεπολιτισμένοις κράτεσι δεινὸς ἀπὸ πολλῶν διεξάγεται ἀγὼν ὑπὲρ τῆς ἀπονομῆς πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ εἰς τὰς γυναικὰς, ὁ δὲ Κοινωνισμὸς σὺν τοῖς ἄλλοις καινοῖς αὐτοῦ δόγμασι περιέλαβεν ἐν τῷ προγράμματί του καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς εἰς τὰς γυναικὰς ἀπονομῆς τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων. Ἐν τῷ περιφθμῷ περὶ τῆς γυναικῆς συγγράμματι τοῦ Ἀγγόστου Μπέμπελ, ἡγέτου τῆς ἐν τῷ παγγερμανικῷ Κοινοβουλίῳ μερίδος τῶν Κοινωνιστῶν, δι' ἀδρῶν ἐπιχειρημάτων ἀποδεικνύεται, ὅτι οὐδεμία ἐκ φύσεως πνευματικὴ μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν διαφορὰ δικαιολογεῖ τὴν

ὑποδεεστέραν ταύτης θέσιν· διότι ὁ ἐγκέφαλος τῆς γυναικῆς, ὡς λέγει οὗτος ἐπὶ τῇ βᾶσει ἐπιστημονικῶν ἐπίσης ἐρευνῶν, δὲν διαφέρει φυσιολογικῶς τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ ἀνδρός, ὅστις κατὰ πρῶτον ἐχρησάτο τῆς μυϊκῆς, τῆς ὕλικῆς, τῆς κτηνώδους, οὕτως εἰπεῖν, ὑπεροχῆς, ὅπως ὑποτόξῃ ἑαυτῇ τὴν γυναῖκα. Ἐν πνεύματι δ' ὑποταγῆς ἐπὶ μακροῦς ἡδὴ αἰῶνας ἀνατρεφόμενη καὶ ἀποκλεισμένη οὖσα τῆς εὐρείας σφαιρῆς τῆς ἀνδρικής ἐνεργείας δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀναπτύξῃ, ὡς ὁ ἀνὴρ, τὰς ἐξ ὀλοκλήρου ὁμοίας πρὸς αὐτὸν ἰκανότητάς τῆς καὶ ἤρξατο καὶ ἡ ἰδία πιστεύουσα, ὅτι εἶνε ὃν φύσει ὑποδεεστέρον τοῦ ἀνδρός, εἰς ὃν προσήκει τυφλὴ ἐκ μέρους τῆς ὑπακοῆς. Ἡ διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς γυναικῆς ἀπ' ἐνός καὶ ἡ διὰ τῆς κληρονομικῆς αὐτοτελειοποιήσεως τοῦ ἀνδρός ἀπ' ἐτέρου διμικρογενεῖσα διαφορὰ καὶ ὑπεροχὴ αὐτοῦ ἔσον νὰ ἐκλείψῃ ὡς ἄδικος, ὡς μὴ προάγουσα τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ὡς ἀντικειμένη πρὸς αὐτὴν τὴν φύσιν, δευχθῆσαν ἐξ ἴσου θαψιλῇ πρὸς ἀμφοτέρω τὰ γένη. Ἡ γυναικεία φύσις — λέγει περὶ καὶ ὁ Ξεροφῶν — οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρός οὖσα τυγχάνει, γνάμης δὲ καὶ ἰσχύος δέεται.

Τὰς ιδέας ταύτας ἀδυνατῶ νὰ ἀπορρίψω ἐφ' ὅσον βλέπω γυναικὰς, παρ' ὅλους τοὺς περιορισμοὺς τοῦ φύλου των, εὐδοκίμουσας ἐν κύκλῳ, ὅστις εἰθισται νὰ νομιζέται ὅλως ξένος πρὸς αὐτάς. Ἐὰν ἐλύομεν τὰς πέδας τῶν γυναικῶν καὶ ἀφίνομεν ταύτας ἐλευθέρως καὶ ἐκ παραλλήλου πρὸς ἡμᾶς τοὺς ἀνδρας νὰ σταδιοδρομῶσι καὶ ἀκαλύπτως νὰ ἀναπτύσσωσι τὰς δυνάμεις των, τίς οἶδεν ἐὰν δὲν εἴχαμεν ἐν αὐταῖς πολυτίμους βεηθεὺς καὶ συνεργάτιδας ἐν τῇ καλλιέργειᾳ τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνῶν, ἐν τῇ προαγωγῇ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς βιομηχανίας, ἐν τῷ ἀγῶνι τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς προόδου. Ἄλλ' ὑποθεσίθω, ὅτι αὐτὴ ἡ φύσις περιώρισε σφίδρα τὸν κύκλον τῆς δράσεως τῶν γυναικῶν καὶ ἐπεσώρευσε ἐπ' αὐτῶν πάντα συλλήθδην τὰ ἐλαττώματα, τὰ ὁποῖα εἰς αὐτάς ἀποβόδουσι, δὲν οφείλομεν ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι νὰ ἐπανορθώσωμεν τὴν ἀδικίαν ταύτην, νὰ συμπληρώσωμεν τὴν φύσιν; Τί πταίουσιν οἱ παρὰ τῆς φύσεως ἀδικηθέντες ὥστε νὰ πάσχωσιν, ἢ διατὶ νὰ ὑπερφορονῶσιν οἱ παρ' αὐτῆς εὐνοηθέντες; Ὁ Λέων Τόλστοι ἀκριβῶς διότι ἀναγνωρίζει τὴν ὑποδεεστέραν φύσιν τῆς γυναικῆς, νομιζει, ὅτι δὲν πρέπει αὐτὴ νὰ ὑπολείπεται καὶ νὰ παραγκωνίζεται κοινωνικῶς; ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ἴσα πρὸς τὸν ἀνδρα δικαιώματα; Διότι «ἐὰν—ὡς λέγει—κρατήσετε τὴν γυναῖκα εἰς κτηνώδη ὑπὸ ζυγὸν κατάστασιν ἐκλείπει πᾶς λόγος προόδου αὐτῆς. Ἀναπτύξατε μᾶλλον αὐτὴν—ἀναφωνεῖ—ἀναπτύξατε ἐν αὐτῇ τὴν συνείδησιν τῆς ἀξίας καὶ τῶν δικαιωμάτων της. Ὅλα τὰ ἀνθρώπινα πλάσματα δέον νὰ εἶνε ἴσα ἐκτός ἐὰν ἀναστραφῶσιν οἱ ὅροι τοῦ χριστιανισμοῦ».

Ἡ συγγραφή τοῦ Möbius τυχεῦσα ἐπαινετῶν, ἔτυχεν οὐχ ἦττον καὶ ἐπικριτῶν, τοιούτων δὲ φυσικώτατα καὶ ἐκ τοῦ ἀδικηθέντος παρ' αὐτοῦ μᾶλλον ἢ παρὰ τῆς φύσεως φύλου. Ἡ βαρωνίς Frieda von Bülow ἐδημοσίευσεν ἐκτενῆ ἐπίκρισιν, πλήρη ἀδρῶν ἐπιχειρημάτων, ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν ὡς τὰ ἐξῆς: (1)

«Σκληρὰ φαίνεται ἡμῖν συχνὰ βεβαίως ἡ φύσις ἢ ἰδία ὅμως φύσις ἐπλάσεν ἡμᾶς οὕτως, ὥστε νὰ ἀπεχθανώμεθα τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν σκληρότητα. Καίτοι ἡ φύσις θέλει ὁ ἀσθενὴς νὰ στραγγαλιζῆται παρὰ τοῦ ἰσχυροῦ, ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν τὸ θέλομεν καὶ κατὰ τοῦ φυσικοῦ δικαίου τοῦ ἰσχυροῦ ἀντιτάσσομεν ἄλλο δίκαιον, τὸ ἀνθρώπινον, ὅπερ φαίνεται ἡμῖν ἀνώτερον. Ἄλλ' ἐνταῦθα ἄρχεται ἡ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀπόκλισις, τὴν ὁποίαν ἕκαστος πολιτισμὸς ἀποκαμίζει μεθ' ἑαυτοῦ ὡς θανατηφόρον σπέρμα. Πᾶσα ὅμως πρόοδος εἶνε νόμος φυσικός, οὕτως ὥστε ἡ ὀρθὴ ἐκ τῆς φύσεως ἀπομάκρυνσις συντελεῖται ὡς τι ἀναγκαῖον, διὰ τῆς ἰδίας φύσεως καὶ ἐν αὐτῇ.

«Ὁ ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐγκείμενος πρὸς τὴν δικαιοσύνην ἔρως, μετὰ τινὰς τυχόν ταλαντεύσεις, ἀναγκάζει τέλος αὐτὸν νὰ ἀντιτάξῃ πρὸς τὰς σκαιότητας τῆς φύσεως ἰδίαν, λεπτοτέραν καὶ εὐγενεστέραν, βούλησιν. Ὁ ἄνθρωπος καὶ ἐπὶ κινδύνῳ ἐνίοτε ἑαυτοῦ ἐπιταί τῷ ἰδίῳ τῆς δικαιο-

σύνης αἰσθήματι. Ἐὰν ὄντως ἡ φύσις εἶνε τόσον ἄδικος καὶ σκληρὰ πρὸς τὰς γυναικὰς, δέον ἀπὸ πάσης θυσίας νὰ διορθώσωμεν αὐτήν. Ὡς δὲν δυνάμεθα πλέον νὰ πλουτώμεν ἐκμεταλλούμενοι δούλους, οὕτω δὲν δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ παρεμποδίζωμεν τὴν πρὸς τὸν πολιτισμὸν ἐφεσιν τοῦ γυναικείου φύλου, ἀποθουόντες τούτο εἰς τὴν κατωτάτην τῆς κτηνώδους βαθμίδα. Ἐὰν δ' οὕτω καὶ μόνον καθίστατο ἐφικτὸν νὰ μηκύνωμεν τὴν ὑπαρξιν τῆς φυλῆς ἡμῶν, τὸ ἠθικὸν συναίσθημα εὐγενοῦς ἀθρώπου θὰ ἐξεγείρετο καὶ θὰ ἀνέκραξε: Ποτὲ ὑπὸ τοιούτον ὄρον! Ζῆν ἀπὸ πάσης θυσίας ἐπιθυμῶ τὸ κτήνος. Εἰς τὴν εὐγένειαν ὅμως τοῦ ἀθρώπου προσήκει νὰ παραιτῆται ἐκουσίως τὸν βίον ὑπὸ τοιούτους ἐπονεϊδίους ὄρους.

«Ἄλλ' εὐτυχῶς πόρρω ἐτι ἀπέχωμεν τοιαύτης σκληρᾶς ἐκλογῆς. Ὁ φόβος τοῦ Möbius περὶ συντελείας τῆς ἡμετέρας φυλῆς διὰ τοῦ πλασιασμοῦ τῶν λογίων γυναικῶν εἶνε γέννημα τοῦ σπουδαστηρίου του καὶ τῆς φαντασίας του ὡς καὶ ἡ Νόρα, ἡ νεαρὰ τοῦ Iyfer ἡρώϊς, ἡ προκαλῆσα τὴν ὀργὴν του.»

Τοιαῦτα καὶ ἄλλα ἐτι πολλὰ ἀντιτάσσει ἡ Βαρωνίς von Bülow κατὰ τῆς συγγραφῆς τοῦ Möbius ὑπεραπολογουμένη τοῦ φύλου της, ἀντλοῦσα τινὰ τῶν ἐπιχειρημάτων της ἐξ αὐτῆς τῆς ἐπικρινομένης συγγραφῆς, περιεχούσης ὄντως οὐκ ὀλίγας ἀντιφάσεις.

Δ. ΔΕΣΙΜΙΝΗΣ

(1) Ἐκ τοῦ ἐν Βερολίῳ ἐκδιδόμενου περιοδικοῦ «Die Zukunft» (τεύχος 5 Ὀκτ. 1901) τοῦ διαστήμου Μαξιμιλιανῶδ' Ἄρδεν.

ΑΠΟ ΤΑ "ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,"

ΧΙΟΝΙΣΜΕΝΟΣ ΓΑΜΟΣ

—Καὶ ἔχομεν ἀντὶ βαρείας πλακῆς,
ἕνα διαφανέστατον, αἰθέριον, λεπ-
τεπλήκτον σεντόνι ἀπὸ τὰ οὐ-
ράνια ἄνη τοῦ χειμῶνος —

Δ. Ι. Καλογερόπουλος

Ἐλα ποῦ χιονίζει τώρα
Κράτησέ με ἀπὸ τὸ χέρι,
Νὰ διαβοῦμε ταῖρι—ταῖρι,
Τὴν ρυχτιὰ τὴν ἀσπροφύρα.

Σιγαρὰ τὸ ἄσπρο χιόνι
Στρῶμα μαλακὸ θὰ στρώσῃ,
Κι' ἀπὸ παρῶ μας θ' ἀπλώσῃ
Ἄσπιλο, ἀγρὸ σεντόνι.

Εἰς τοῦ γάμου τὸ μυστήριον
Καὶ ὁ οὐρανὸς θὰ φέλη
Με τὰ ἄρθρα ποῦ θὰ στέλη
Στὸ λευκὸ μας κοιμητήριον.

Κράτα με γὰρ ν' ἀρεθοῦμε
Τέτοιον πάγο μὴν τρομάξῃς
Ἐλα τώρα, μὴ δειλιάξῃς,
Καὶ γλυκὰ θὰ κοιμηθοῦμε.

Η ΨΥΧΗ ΜΟΥ

—Ποῦ τρέχεις, ἀσυλλόγησι ψυχῇ,
Μέσα 'ς τῶν λόγων τ' ἄγρια σκοτιάδι;
Ἦ φῶγ' ἀπ' τῶν στοιχειῶν τὴ ταραχὴ
Ποῦ 'ματωμέν' ἀφίρουνε σημάδια.

Κάθε ξερὸ ἀπ' τὸ βουνὸ κλαδὶ
Ὀλάγγρια τὴ φορεσιά σου σχίζει
Καὶ τοῦ Βορριά ἡ ὀρητικὴ προῆ
Τῆς ἀσπρες σου φτεροῦγες σοῦ σκορπίζει.

—Μ' ἐπλάγασαν ὄνειρατα τρελλὰ,
Κι' ἕνα χαμένο ἰδαρικό γυρεῖω
Μέσα 'ς τὴν τόση ἐδῶ τὴ σκοτεινιὰ
Σκορπίζω πόθους καὶ πληγὰς μαζεύω.

—Εἶτε μακρὰ τὸ ἄστρο ποῦ ζητᾷς
Χωρὶς φτερά ποτὲ δὲν θὰ τὸ φτάσῃς
Τὸ ἀφθαστό, ὦ μὴν τὸ κρηγᾷς,
Κάθου, ψυχῇ λευκῇ, νὰ ξαποστάσῃς.

—Με χωρὶς πόθους καὶ χωρὶς φτερά,
Ὅταν περὶ τίποτα δὲν θ' ἀπομῆνῃ,
Ἡ ἄβυσσος, 'κεῖ κάτω 'στὰ βουνά,
Με πόθο καὶ λαχτάρα με προσμένει

ΑΙΜΥΛΙΑ ΚΟΥΡΤΕΛΗ

J. SCHERRER

Θλίψις

BENZAMIN—CONSTANT

ΑΕΙΝΗ καλλιτεχνική διάνοια, ὁ μετὰ τοῦ Bonnat καὶ τοῦ Bouguereau ἀποτελῶν τὴν τριάδα τῶν κορυφαίων τῆς συγχρόνου ζωγραφικῆς τέχνης ἐν Γαλλίᾳ, ὁ διάσημος προσωπογράφος Βενιαμίν Κωνσταντίν, ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τῇ 14)27 Μαΐου. Ἡ τέχνη, ὅχι μόνον ἡ Γαλλικὴ, ἀλλ' ἡ παγκόσμιος, θρηνεῖ τὸν

Κωνσταντίν, μίαν ἀληθινὴν δόξαν εἰς τὸν κόσμον τῆς Τέχνης.

Ὁ Κωνσταντίν ἐγεννήθη ἐν Παρισίοις τῇ 10 (ν) Ἰουνίου 1845. Τῷ 1867 εἰσῆλθεν κατόπιν διαγωνισμοῦ εἰς τὴν Καλλιτεχνικὴν Σχολὴν τῶν Παρισίων, ἐνθα ἐμαθήτευσε ὑπὸ τὸν Cabanel, ἔκαμε δὲ τὴν ἐμφάνισίν του εἰς τὸ Salon τῷ 1869 διὰ τοῦ ἔργου του «Ὁ Ἀμλετ καὶ ὁ βασιλεὺς». Πλείστα εἰκόνας ἐκτοτε ἐφιλοτέγχνησεν, ἐκ τῶν ὁποίων πολλαὶ εὐρηγνται εἰς τὸ Μουσεῖον τοῦ Λουξεμβούργου καὶ ἄλλαι εἰς ἐπαρχιακὰ μουσεῖα. Τῷ 1872 ἀπῆλθε μετὰ τοῦ Γάλλου πρεσβευτοῦ Tissot εἰς Μαρόκον, ἐνθα ἐνεπνεύσθη τὰς πρώτας Ἀνατολικὰς εἰκόνας του, δι' ὧν διεκρίθη εἰς τὸ χρῶμα. Γνωστότεραι εἰκόνας εἶνε αἱ ἐξῆς: Πολὺ ἀργά (1870).—

Ὁ BENZAMIN CONSTANT εἰς τὸ ἐργαστήριον του.

Σαμφῶν καὶ Δαλιδᾶ (1872).—Γυναῖκες τοῦ Μαρόκου (1873).—Μαροκίνοι αἰχμάλωτοι (Μετάλλιον).—Μαῦροι κροσπῶλοι εἰς Ταγγέρην (1873).—Προσωπογραφία τοῦ Ἐμμ. Ἀραγῶ, πατρὸς τοῦ Βεν. Κωνσταντίν (1876).—Ἡ δίψα (1878).—Τὸ Χαρίμι (1878).—Οἱ τελευταῖοι ἐπαναστάται (1880 Μουσεῖον Λουξεμβούργου).—Ἡρωιδίς (1881).—Τὸ πασατέμπο ἐνὸς Χαλίφου ἐν Σεβίλλῃ. — Ἰουδίθ. — Ἰουστινιανὸς 1886).—Θεοδώρα (1887).—Ἡ ἡμέρα τῆς κηδείας. — Προσωπογραφία τοῦ υἱοῦ του Ἀνδρέου (μετάλλιον τιμῆς) 1896, ἀγορασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κράτους. — Ἡ εὐνοουμένη τοῦ Ἐμίρη. — Μωχαμέτ ὁ Β'. τὴν 29 Μαΐου 1453. — Ἡ ἐκδικησις τοῦ Σερίφη. — Προσωπογραφίαι τῶν υἱῶν του.

— Προσωπογραφία τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας (ἐξοχον ἔργον 1889). — Πάπας Λέων ΙΓ'.

Ἡ νέα τεχντροπία τοῦ Βεν. Κωνσταντίν ἐξεδηλώθη εἰς τὰς διακοσμήσεις. Ὁ Βεζτέβεν (ἡ σονάτα τοῦ σεληνόφωτος) καὶ ὁ Ὀρφεὺς, τὸ φάντωμα ἐν τῷ Δημηρχεῖω τῶν Παρισίων, συγκαλοῦντων τὸν κόσμον, οἱ Δύο Προμηθεῖς (Δεσμώτης καὶ Λυτρωτῆς) κοσμοῦντας τὴν Νέαν Σορβόννην, μετὰ τὰς ἀλληγορικὰς μορφὰς τῶν Γραμμάτων καὶ Ἐπιστημῶν (rappeaux décoratifs 1888), αἱ διακοσμητικαὶ συνθέσεις εἰς τὴν Opera comique, εἰς τὸ Καπιτώλιον τῆς Τολώστης εἶνε ἄρτιοι.

Ὁ Κωνσταντίν ἦτο μέλος τῆς Ἀκαδημίας τῶν Καλῶν Τεχνῶν ἀπὸ τοῦ 1893, ὑπῆρξε δὲ καὶ συγγραφεὺς, γράψας τεχνικὰ περὶ συγχρόνων ζωγράφων ἄρθρα.

* PIERRE BARBIER *

ΤΟ ΠΡΟΤΥΠΟΝ

ΔΡΑΜΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ — ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ Γ. ΒΟΝΤΖΑΛΙΔΟΥ

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΠΕΤΡΟΣ ΠΟΥΖΕ, γλύπτης. ΙΟΥΛΙΑ, κόμισσα.
Ὁ δούξ ΖΟΥΚΗ. ΛΟΥΙΖΑ, σύζυγος τοῦ Πουζέ.

ΥΠΗΡΕΤΗΣ

Ἡ σκηνὴ ἐν Φλωρεντίᾳ.

(Παρεστάθη ἐν τῷ Ὁδεῖω τῶν Παρισίων τῷ 1886)

[Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργαστήριον τοῦ Πουζέ ἐν Φλωρεντίᾳ. Ἐν τῷ βάθει θύρα ἀλόφρακτος, ἐκατέρωθεν δ' αὐτῆς ἐν παράθυρον ἀνοιγόμενον πρὸς τὸν κήπον. Ἀριστερᾷ μικρὸν διαμέρισμα κλειόμενον διὰ παραπετάσματος, οὐτινοὶ συρομένου, φαίνεται ὑπόβαθρον, ὅπερ ἐξαφανίζεται ἐν τῷ παρασκήνῳ καὶ χρησιμεῖ δι' ἄγαλμα ἐκ πηλοῦ μὴ βλεπόμενον ὑπὸ τοῦ κοινοῦ. Πρὸς τὰ δεξιὰ θύρα τῆς κατοικίας τοῦ Πουζέ, ἀνάκλιτρον καὶ παρ' αὐτῷ τραπέζιον. Ἐδῶ καὶ ἐκεῖ διάφορα προπλάσματα πηλίνα. Αἰρομένης τῆς αὐλαίας, τὸ παραπέτασμα εἶνε ἀνοιχτόν].

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΠΟΥΖΕ καὶ εἶτα ΛΟΥΙΖΑ

(Ὁ Πουζέ εἰσέρχεται ἐκ τοῦ βάθου, ῥίπτει ἐπὶ τινος καθίσματος τὸν πλῆρον του καὶ τὸν μαρμάρινον του, ἰσταται πρὸ τοῦ ἀγάλματός του καὶ μένει ἀκίνητος ἐν ἐκστάσει).

ΠΟΥΖΕ. Ἡθέλον νὰ εἶσαι ἀπὸ μάρμαρον, Ἀφροδίτη μου! Καὶ τὴν ζωὴν μου θὰ εἶδον διὰ τὸ μάρμαρον, διότι θέλω νὰ ζήσης. ὦ σύ, ἥτις πληροῖς τὰ στήθη μου ἐξ ἀγνώστων παλμῶν, νέων τέρψεων, φάσμα ἀξιολάτρευτον, σὺ ἥτις δὲν δύνασαι νὰ ἐνσαρκώσης εἰς τὸ αἰώνιον μάρμαρον τὰ κάλλη σου, τὰ ὅποια μελαταῦτα μετ' ἀγάπης οἰκειοποιεῖται ἡ ἄργιλλος, σὲ ἐπλάσα λοιπὸν θνητὴν καὶ δὲν θὰ ζήσης παρὰ μίαν μόνον ἡμέραν καὶ θὰ διαλυθῆς παρ' ἐμοῦ βραδέως, ὀλόκληρος ἡ κόνις σου θὰ ἐνωθῆ μετὰ τὴν κόνιν τῆς γῆς; (Λαμβάνων τὴν γλυφίδα του καὶ ἀνερχόμενος τὰς βαθμίδας τοῦ στυλοβάτου). Ἀλλὰ τουλάχιστον ἀπόθανον τελεία καὶ ἀνταξία τῶν δακρύων μου!... (Σταματῶν). Διὰ τί νὰ μὴ δύναμαι, ὦ; ὁ Θεὸς πλάττει τὰ ἄνθη, νὰ περι-

βάλλω τὴν καλλονὴν σου μετὰ τὴν φυσικὴν ἐντέλειαν τῆς κατασκευῆς σου καὶ τῶν γραμμῶν σου τὴν χάριν; (Κατερχόμενος) ὦ ζῶν ἀριστουργημα, ὦ πρότυπον πολυφίλητον, πόσον ὁ γλύπτης σου ζηλεύει τὸν Θεόν, ὅστις σὲ ἐπλάσε! (Σιγηλῶς ὡς ἐν ὄνειρῳ) Ἰουλί!... Ἰουλί!... (Κροῖεται ἡ πρὸς τὰ δεξιὰ θύρα. Ὁ Πουζέ κλείει τὸ παραπέτασμα καὶ προχωρῶν ἀνοίγει).

ΛΟΥΙΖΑ (εἰσερχομένη). Εἰσαὶ ἐδῶ;

ΠΟΥΖΕ. Ὅλην τὴν Φλωρεντίαν διέτρεξα, δυστυχῶς δὲν εὗρηκα οὔτε λεπτόν.

ΛΟΥΙΖΑ. Καὶ νὰ μὴ λαμβάνωμεν οὔτε μίαν λέξιν ἀπὸ τὴν Γαλλίαν! Τί νὰ σκέπτεται ἄρα γὰρ ὁ κ. Φουκέ, ὁ ἀντιβασιλεὺς αὐτός, ὁ ὁποῖός σου εἶχεν εἰπεῖ μίαν ἡμέραν «Πήγαυε, Πουζέ, εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ φέρε μου τρεῖς πλοῖα γεμάτα ἀπὸ μάρμαρα;» Σ' ἐξώρισε διὰ νὰ στολίσῃ τὸ μέγαρόν σου καὶ τώρα σὲ λησμονεῖ. Πείρα λοιπὸν ἐλπίς, Πέτρε μου, δύναται πλέον νὰ μᾶς κρατήσῃ ἐδῶ; Ἄνευ ἐργασίας, ἄνευ φίλων, τί θ' ἀπογίνωμεν; Πρέπει νὰ ζήσωμεν!

ΠΟΥΖΕ (ἐν ἀνυπομονησίᾳ). Ἐ πολὺ καλά! Θὰ ζητήσω τέλος πάντων καμμίαν ἄλλην ἐργασίαν.

ΛΟΥΙΖΑ. Μετὰ παραγνωρίζεις, Πέτρε, καὶ μ' ἀδικεῖς. Εἰς ἐμέ ὀμιλεῖς οὕτω; Εἰς ἐμέ, ἡ ὅποια ζῶ διὰ τὸ ἔργον σου, εἰς ἐμέ τὴν Λουίζαν, ἡ ὅποια σὲ ἀγαπᾷ καὶ σ' ἐνοεῖ; Εἰς ἐμέ, ἡ ὅποια ἐπιθυμῶ καὶ εὐχομαι νὰ γείνης μέγας μετὰ τῶν μεγαλειτέρων; Εἰς ἐμέ, ἡ ὅποια διὰ νὰ ἴδω τὴν δόξαν σου ἀνατέλλουσαν θ' ἀντήλασσον τὸν ἄρτον μου μετὰ τὸ μάρμαρον καὶ ἡ ὅποια εὐχαρίστως θὰ ἐκοπτον τὴν κόμην μου καὶ θὰ ἐβάδιζον γυμνόπους διὰ νὰ βλέπω καθ' ἐκάστην ἡμέραν τὴν δάφνην στέφουσαν τὸ μέτωπόν σου; Μήπως εἶνε ἡ πρώτη φορά; Καὶ ἄλλοτε—ἐνθυμεῖσαι;—ἐφιλοξενήσωμεν τὴν δυστυχίαν. Ἄλλ' εἰπέ μοι, τίνος τὰ φιλήματα ἐκράτησαν τότε ὑψηλὰ τὴν κεφαλὴν σου; Τὰ ἰδικά μου, ἀχάριστε. Ἐγὼ τότε εἶχον ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτὸν μου καὶ οὐδὲ κἂν περὶ ἐμαυτῆς ἐσκεπτόμην' ἀλλὰ τώρα σκέπτεται τὸ τέκνον μᾶς!...

ΠΟΥΖΕ (ζωηρῶς). ὦ ναί, συγγνώμην! Εἶνε ἀληθές. (Μετ' ἐμφάσεως) Θὰ ὑπάγω νὰ ζητήσω μίαν θέσιν οἰανόηποτε.

ΛΟΥΙΖΑ. Τί λέγεις, Πέτρε; 'Ονειρεύεσαι; Πρέπει πρώτον να σκεφθῆς διὰ τὸ ἄγαλμά σου. Πρέπει νὰ τὸ ἀποτελειώσης. 'Ακούεις;

ΠΟΥΖΕ. Ναί, ἀλλὰ πρὶν ἐπιδοθῆ τις εἰς τὴν τέχνην σου πρέπει νὰ διαθροῖς τοὺς οἰκείους σου.

ΛΟΥΙΖΑ. 'Ας στερηθῶμεν τοῦ ἄρτου, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἐνός ἀθανάτου ἔργου, ἐνός ἀριστουργήματος.

'Αρκεῖ ὅτι τὸ ὄνομά σου θὰ ἐξασθῆ.

ΠΟΥΖΕ. Καὶ ἂν τὸ ἔργον καταστραφῆ;

ΛΟΥΙΖΑ. 'Οχι! διὰτὶ νὰ καταστραφῆ;

ΠΟΥΖΕ. 'Εάν ὀμιλοῦσα οὕτω παραλογίζεσαι;

ΛΟΥΙΖΑ. 'Οχι. Δὲν παραλογίζομαι.

ΠΟΥΖΕ (δεικνύων τὸ ὑπόβαθρον). Γνωρίζεις λοιπὸν τὸ ἔργον μου;

ΛΟΥΙΖΑ. 'Οχι, ἀλλὰ γνωρίζω σέ.

ΠΟΥΖΕ. Καλὰ, ἔστω.

ΛΟΥΙΖΑ. 'Αλλοτε εἰς τοιαύτας στιγμὰς μ' ἐνηγκαλιζέσσο.

ΠΟΥΖΕ. 'Αλλοτε εἶπες;

ΛΟΥΙΖΑ. 'Αλλὰ ποῖα φροντίς λοιπὸν τυραννεῖ τόσον τὸν νοῦν σου, ὥστε νὰ μεταβάλλῃ οὕτω καὶ αὐτῆς τῆς φωνῆς σου τὸν ἦχον; Δὲν ἀναγνωρίζω πλέον τὸν παλαιὸν μου Πέτρον.

ΠΟΥΖΕ (ἐγκατιούμενος). Τί λέγεις;

ΛΟΥΙΖΑ. 'Εκείνος δὲν ἐγνωρίζε νὰ σιωπῶ πρὸς ἐμέ καὶ οὐδὲν μοὶ ἀπέκρυπτε. Τὰ πάντα μοὶ ἀπεκάλυπτεν. Εἰργάζετο ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου. Συνεκινεῖτο εἰς τοὺς ἐπαίνους μου καὶ τὰς προτροπὰς μου, ἐνῶ ὁ ἄλλος, ἀλλοίμενον, ἀποκρύπτει ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου τὰ ἔργα του. (Τῷ δεικνύει τὸ κεκαλυμμένον ἄγαλμα).

ΠΟΥΖΕ. Εἶμαι ὑποχρωμένος νὰ τὸ κρατῶ μυστικόν.

ΛΟΥΙΖΑ. Εἰς τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, καθ' ἣν κἀλλιον ἠγαπώμην, ἡ κλειδωμένη αὐτῆ θύρα οὐτε κἀν θὰ ἐκλείετο. (Δεικνύει τὴν θύραν τοῦ ὀματιῶ).

ΠΟΥΖΕ. 'Αφ' οὗ οὕτω θέλει ἡ κόμησσο!

ΛΟΥΙΖΑ. 'Η 'Αφροδίτη σου! 'Αλλ' εἶπέ εἰς αὐτὴν, ὅτι μία λέξις ἰδική σου εἶνε πολὺ ἰσχυρότερα ἀπὸ τὴν κλειδωνιάν, ἡ ὅποια σέ ἐξασφαλίζει ἀπὸ ἐμέ. 'Αλλὰ πρὸς τί ἡ τόση φροντίς ὕπως ἀποκρύψῃς τὴν εἰκόνα τῆς; 'Ολόκληρος ἡ Φλωρεντία μετ' ὀλίγον καιρὸν δὲν θὰ ἔλθῃ νὰ θαυμάσῃ τὸ ἔργον;

ΠΟΥΖΕ. 'Οχι. 'Η γυνὴ αὐτῆ, ὡς γνωρίζεις, εἶνε ὑψηλῆς περιωπῆς καὶ τὸ ἄγαλμά τῆς εἶνε προσωρισμένον νὰ κλεισθῆ διὰ παντός εἰς μυστικὸν καλλυντήριον.

ΛΟΥΙΖΑ. Καὶ τόσον λοιπὸν ἐπιρροὴν ἐξασκεῖ ἐπὶ σοῦ ἡ κυρία αὐτῆ ὥστε τολμᾷ καὶ πρὸς ἐμέ ἀκόμη τὴν ἰδίαν νὰ δυσπιστῆς;

ΠΟΥΖΕ (βαίνων ὅπως ἀποκαλύψῃ τὸ ἄγαλμα). 'Ἰδοῦ, παρατήρησον, ἂν θέλῃς.

ΛΟΥΙΖΑ (ἐμποδίζουσα αὐτὴν μετὰ ζωρότητος). 'Οχι!... Δὲν θέλω. Σὲ ἀγαπῶ... 'Η περιέργειά μου προήλθεν ἀπὸ μόνην τὴν πολλὴν σου αὐστη-

ρότητα. Δὲν μὲ μέλει διὰ τὸ μυστικόν σου. Εὐχαριστοῦμαι τῶρα διότι ἐπανέυρον τὴν καρδίαν σου. (Λαμβάνουσα τὰς χεῖρας του)...

Τώρα εἶμαι πλουσία!

ΠΟΥΖΕ (παρατηρῶν τὰς χεῖρας τῆς Λουίζης καὶ κινῶν τὴν κεφαλὴν). 'Αλλοίμενον!

ΛΟΥΙΖΑ (παρατηροῦσα θλιβερῶς τὰς χεῖρας τῆς). Ναί. 'Εχάλασαν πολὺ τὰ χεῖρά μου... Δὲν εἶνε ἀλήθεια; Τὰ χεῖρά αὐτὰ τὰ τόσον ἄλλοτε προσφιλή!

'Αλλὰ συγχώρησέ τα, Πέτρε μου. Καὶ τί δὲν κόμουν εἰς ὅλα!... ὅλα!...

ΠΟΥΖΕ. Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶνε καὶ ἡ μόνη μου σκέψις. 'Αλλὰ πρὸς τί νὰ ἐργαζώμεθα τότε εἰς ἓνα τόπον τόσον σκληρὸν καὶ ἄγονον;

'Εν ἐπάγγελμα οἰονόηστε θὰ ἤξιζε κάλλιον ἀπὸ τὴν τέχνην μου, τὴν ἀνωφελῆ καὶ ἀχάριστον. 'Α! Διὰ μίαν γενναίαν καρδίαν εἶνε φρικώδες μαρτύριον νὰ βλέπῃ ὅτι δὲν εἶνε ἱκανὴ νὰ καθιστᾷ εὐ-

τυχεῖς.

ΛΟΥΙΖΑ. Καὶ τί θέλω, τί νὰ ζητήσω καλλίτερον ἀπὸ τὴν εὐλικερὴν σου ἀγάπην; Εὐτυχεῖς εἶπες; 'Αλλὰ μήπως δὲν εἴμεθα εὐτυχεῖς;

ΠΟΥΖΕ. Καὶ ἡ νεότης σου...

ΛΟΥΙΖΑ. Δὲν μοὶ ἀνῆκει; Δύναμαι νὰ γηράσω ἀπόθως. Θὰ ἔχω τὸν χειμῶνα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ εἰς τὴν καρδίαν τὴν ἀνοιχτήν.

ΠΟΥΖΕ. 'Οχι! Σὲ θυσιάζω. Καὶ εἶμαι δειλὸς καὶ ἀναίσθητος ἀφ' οὗ σέ ἀρῖνω νὰ μαραίνεσαι μετὰ τὰς ἐργασίας καὶ τὰς φροντίδας τοῦ οἴκου μας.

ΛΟΥΙΖΑ. Διὰτὶ; Καὶ ποῖα ἄλλη ἐργασία ἠδύνατο νὰ μοὶ περιποιήσῃ μεγαλητέραν τιμὴν;

ΠΟΥΖΕ. 'Ω! αὐτὴ ἡ κατάπτωσις εἶνε ὕβρις κατὰ τὸν προγόνον μου, εἶνε προσβολὴ κατὰ τὸν Πουζέ.

ΛΟΥΙΖΑ. Καὶ μήπως δὲν εἶσαι ὁ περιφημότερος ὅλων; 'Εγὼ ὅμως θέλω νὰ φανῶ ἀνταξία τοῦ ἀπλοῦ καὶ μόνου ἔργατου. 'Αλλὰ πρὸς Θεοῦ, διὰτὶ νὰ ἐπιμένωμεν εἰς αὐτὰς τὰς ὄχληράς συνομιλίας διὰ τόσον ἐλαφρὰς αἰτίας, αἱ ὅποιαι ταχέως θὰ παρέλθουν;

ΠΟΥΖΕ. 'Εχεις δίκαιον... 'Αλλὰ ποῖος εἶνε; ἀκούω βήματα.

ΛΟΥΙΖΑ (παρατηροῦσα πρὸς τὰ ἔξω). 'Ο ταχυδρόμος... (Τρέχει πρὸς τὸ βᾶθος) 'Επιστολὴ ἀπὸ τὴν Γαλλίαν!

ΠΟΥΖΕ. 'Α! τέλος πάντων ἀναπνέω... 'Εσώθημεν! (Πρὸς τὴν Λουίζαν καταρρομένην τῆς σκηνῆς). Δός μοι γρήγορα τὴν ἐπιστολὴν αὐτὴν,

ΛΟΥΙΖΑ. Τὴν ἤνοιξα.

ΠΟΥΖΕ (ἀναγινώσκων). 'Ω!

ΛΟΥΙΖΑ. Τί συμβαίνει;

ΠΟΥΖΕ. Δυστυχῆ Φουκέ.

ΛΟΥΙΖΑ. Τί συμβαίνει; 'Ομίλησον.

ΠΟΥΖΕ. Συνελήφθη!

ΛΟΥΙΖΑ. Θεέ μου, ἐχάθημεν!

ΠΟΥΖΕ. 'Η δυστυχία ὑπερβαίνει τὰς προβλέψεις μου... (Πλήττων τὸ μέτωπον) 'Αλλ' ὄχι!

(Σπεύδει πρὸς τὴν τράπεζαν καὶ ετοιμάζεται νὰ γράψῃ).

ΛΟΥΙΖΑ. Τί θὰ κάμῃς;

ΠΟΥΖΕ. Θὰ γράψω εἰς τὴν Προβινκιάν. 'Εκεῖ κάτω θυσιάζονται δι' ἐκείνους τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ. 'Εκεῖ τοῦλάχιστον ὑπὸ τὸν γαλανὸν τῆς πατρίδος μου οὐρανὸν τὸ ἄνθος τῆς φιλίας οὐδέποτε μακραίνεται. 'Αρκεῖ νὰ μάθουν οἱ φίλοι μου τὴν στενωφίαν μου καὶ θὰ ἰδῆς νὰ μὰς ἔλθουν τὰ χεῖματα ὡς βροχῆ.

ΛΟΥΙΖΑ (πλησιάζουσα αὐτὸν καὶ πληττουσα ἐλαφρῶς τὸν ὄμῳ του). 'Εχω τὰ κοσμήματά μου ἃ: τὰ πωλήσωμεν. Πέτρε.

ΠΟΥΖΕ. 'Α! ὄχι!... Σοῦ τὸ ἀπαγορεύω.

ΛΟΥΙΖΑ. 'Ας πωλήσωμεν ἐκεῖνα τὰ ὅποια δὲν μεταχειρίζομαι.

ΠΟΥΖΕ. Φύλαξέ τα διὰ τὰ τέκνα μας. Νὰ πωλήσω τὰ προσφιλή σου κοσμήματα! Καὶ μόνον νὰ προσφέρω τὴν λέξιν ταύτην μοὶ φαίνεται ὅτι ἐξευτελιζομαι, ταπεινοῦμαι. Δὲν σέ κατέστησα πλουσίαν. 'Αλλὰ τοῦλάχιστον ἔσο ὄρατα! Μὴ τὸ ἐπαναλάβῃς πλέον. Καὶ ἂν ποτε στερηθῶμεν τοῦ ἄρτου, ἡσύχασον, αἱ χεῖρες μου ἐξαρκούν. 'Ὅσω διὰ τὸ ἄγαλμα αὐτό... καλὰ... θὰ περιμεῖνω.

ΛΟΥΙΖΑ (ἰδιαιτέρως). Θὰ ἰδῆς τί θὰ κάμω. (Καλύπτεται διὰ μικροῦ ἐπαροφωρίου).

ΠΟΥΖΕ. Θὰ ἐξέλθῃς;

ΛΟΥΙΖΑ. Ναί, δὲν θ' ἀργήσω. (Τὸν ἀποχαιρετᾷ διὰ κινήσεως τῆς χειρὸς καὶ ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΠΟΥΖΕ (μόνος).

Εἶνε λοιπὸν ἀληθές; Παρήλθε καὶ εἶνε πολὺ μακρὰν ἡ ἐποχὴ ἐκείνη καθ' ἣν ἡ σμίλη μου εἶχε τὴν Λουίζαν ὡς πρότυπον; ('Η Λουίζα φαίνεται διερχομένη ἐν τῷ βάθει τῶν κήπων). 'Ω πόσον σέ μισῶ, ἀπεχθὴς δυστυχία, σέ ἡ ὅποια ἐπιβάλλεις ἀπαισίως τὴν ἐργασίαν καὶ μαραίνει τὴν ὡραιότητα. 'Ἦτο τόσον ὄρατα ἡ Λουίζα μου, ὅταν ἦτο μόλις εἰκοσαετής! Τέσσαρες χειμῶνες παρήλθον καὶ ἡ δυστυχὴς ἐμαράνθη. (Στενάζων) Ναί, ἐμαράνθη. (Στρεβόμενος πρὸς τὸ ἀνάβαθρον) 'Ενῶ ἐκεῖ! 'Εν τῷ ἐργαστηρίῳ μου, ὑπὸ τὰ λαμπρότερα θέληγτρα, ἡ ἀλαζονικὴ νεότης ἀφυπνίζει τὴν ἐξαψιν τῆς ἀπλήστου ψυχῆς μου. 'Ω πόσον ἡ ἐμπνευσις ἐξαντλεῖται καὶ φθείρεται ἐν τῷ μέσῳ τῶν βιωτικῶν περιπερασμῶν καὶ στερησιῶν! Τὸ ἱερὸν πῦρ κατασθύνουσιν οἱ λυγμοὶ καὶ τὰ δάκρυα. 'Ας ἀκτινοβολήσῃ λοιπὸν ἡ καλλονὴ τῆς, ἃς ἐκλόμψῃ τὸ πνεῦμα. 'Ω γύναι προσφιλή, εἰς τὴν θέαν σου ἀνεῦρον τὸ πεπρωμένον μου. 'Η δόξα μὲ ἐθίζεν εἰς τὸ μέτωπον, ἡ πίστις μου ἐγεννήθη καὶ ἔκτοτε τὸ ὄρατον κυριαρχεῖ τῆς ψυχῆς μου.

(*Ἔπεται συνέχεια)

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ*

Περὶ τῶν ἔργων τούτων τοῦ Παναγιώτου Δοξαρά, ὄραται κρῖνον ἔγραψε ὁ κ. Γερ. Ε. Μαυρογιάννης, ἀνὴρ λόγιος ἄμα δὲ καὶ καλλιτέχνης (1). 'Ὁρθῶς παρατηρεῖ οὗτος ὅτι καὶ εἰκόνας ἐγένοντο κατὰ τοὺς κανόνας τῆς προοπτικῆς, καθ' οὗς τὰ ἐν τοιαύταις ὁραναῖς εἴτε καμάραις ἱστοροῦμενα πρόσωπα καὶ πράγματα διαγράφονται εἰς φαίνονται ἐκ τῶν κάτω θεωρούμενα. 'Ὁ τρόπος οὗτος εἶνε ἐκτάκτως δυσχερὴς, διότι τῶν πάντων ἐν συστολῇ (raccourci) περισταμένων, τὸ τε σχέδιον καὶ αἱ ἀναλογίαι ἀνατρέπονται καθ' ὀλοκληρίαν, ἀπαιτεῖται δὲ μεγίστη ἱκανότης καὶ ἄκρα εὐχέρεια, ἵνα μὴ διολισθήσῃ ὁ ζωγράφος εἰς τὸ τεριτωδὲς καὶ δύσμορφον. 'Εκ τῶν ἐν τῷ ὄρατῳ τοῦ 'Αγ. Σπυριδῶνος ζωγραφιῶν ἡ ἐν τῷ μέσῳ εἶνε ἡ μεγαλειότερα, καὶ καλλιτεχνικώτερον τῶν λοιπῶν ἐπινενοσμένη, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ κ. Μαυρογιάννης. 'Η ἐντὸς ὠρειοῦς πλασίου περιλειομένη αὐτῆ ζωγραφία διαιρεῖται εἰς τρεῖς σημεῖα. Εἰς τὰ ἄνω αὐτῆς παρίσταται ἡ 'Αγία Τριάς ἐν μέσῳ ἀρρήτου δόξης πνεύματα πτερωτὰ καὶ γυμνὰ περιπταται κύκλῳ ἐντὸς φωτεινῶν νεφελῶν. Μακρὸν γαῖσον ῥωμαϊκοῦ ῥυθμοῦ, κατέχον ἅπαν τὸ εὖρος τῆς ζωγραφίας καὶ φερόμενον ἐπὶ δύο σπειροειδῶν κίονων, διαστέλλει τὸ μέρος τοῦτο ἀπὸ τοῦ κατωτέρου καὶ μέσου. 'Εν τῷ σημείῳ τούτῳ καὶ εὐθὺς ὑπὸ τὸ γαῖσον, ἐπὶ παρατεινμένης νεφέλης πτερωτοὶ ἄγγελοι ἐνδοδυμένοι οὗτοι, χάριν εὐπρεπείας ἀπεριδύονται καὶ συμπλέκονται κατὰ ποικίλα καὶ συνεστραμμένα σχήματα ψάλλοντες τρεῖς ἐν χορῷ τὸ λειτουργικόν. Καὶ τῷ πνεύματι σου, ὡς δῆλον γίνεται ἐκ τῆς βασταζομένης ὑπ' αὐτῶν ταινίας ἔνθα ὑπάρχει ἐγγεγραμμένη τρεῖς ἡ φράσις αὐτῆ. 'Υποκάτω τούτων, ἀνδρῶν ἔχον τὸ θωρακίον ἐκ τορνευτῶν μαρμαρίνων κιγκλίδων, χρησιμεύει ὡς βάσις τοῦ μέσου τούτου τῆς σκηνῆς μέρους. 'Εν τῷ μέσῳ διανοίγεται μικρὰ στοὰ διὰ τῆς ὁποίας ὑποφώσκει ὁ κυανεὺς οὐρανός, ἐπὶ τοῦ ἐμβαδοῦ τοῦ ὁποίου διαγράφεται ἡ μορφή τοῦ εἰς ἀνάγνωσιν τοῦ Εὐαγγελίου παρασκευαζομένου διακόνου. Δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ τοῦ διακόνου ὄμιλοι ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προβαίνουσι μέχρι τοῦ στήθους ἄνω τοῦ θωρακίου, καὶ τινες αὐτῶν ἀναρριχῶνται ἢ προσερῖδονται ἐπὶ τοὺς κίονας, μία δὲ γυνὴ βαστάζει, μετὰ μητρικῆς φιλαρσεκείας, τὸ ἐπὶ τοῦ κιγκλιδώματος καθεζόμενον αὐτῆς βρέφος, τοῦ ὁποίου οἱ γυμνοὶ πόδες ταλαντεύονται ἐν τῷ

* Συνέχεια.

(1) 'Η ἐν 'Ἐπειρωτῷ σχολῇ τῶν Δοξαράδων, ἐν τῇ 'Ἐστία 'Αθηνῶν 16 1894. 'Αρ. 12.

Τὸ Λάβαρον τῶν ἐν Παρισίοις Ἑλλήνων σπουδαστῶν

κενῷ. Τελευταῖον, εἰς τὸ κατώτατον μέρος τῆς γραφῆς καὶ πλησιέστατα τοῦ θεατοῦ, παρίσταται εἰς μείζον τοῦ φυσικοῦ μέγεθος ὁ Ἅγιος φέρων τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν του, στηρίζων δὲ τὴν δεξιὰν ἐπὶ τῆς ἱερᾶς τραπέζης, στρέφει τὸ σῶμα καὶ διευθύνει ἐν ἐκστάσει τὸ βλέμμα πρὸς τὰ ὕψη. Πρὸ αὐτοῦ, τὰ νῶτα στρέφων πρὸς τὸν θεατὴν, ἴσταται γενυπετῆς νεωκόρος βαστάζων ὑπὸ μάλης χάρτιν, ἕτερος δὲ τις προκύπτων ἀπὸ τινος γωνίας τοῦ πίνακος, γυμνὸς καὶ βακένδυτος, ἐπικαλεῖται τὴν τοῦ Ἁγίου βοήθειαν. Ἄν διατηροῦντο αἱ εἰκόνες αὐταὶ τοῦ Παναγιώτου Δοξαρά τὴν σήμερον ἢ ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου τῆς Κερκύρας Προστάτου θὰ ἐθαυμάζετο καὶ ὡς μουσεῖον περιέχον ἔργα σχολάρχου τῆς νεοελληνικῆς τέχνης.

Μετὰ τοῦ φίλου Μαυρογιάννου⁽¹⁾ καὶ ἡμεῖς συμφωνοῦμεν ὅτι αἱ σήμερον ὑπάρχουσαι ἐν τῇ οὐρανίᾳ τοῦ ναοῦ, ἐτήρησαν ἴσως κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, ἀκριβῆς τὸ διάγραμμα, ἀλλὰ καθίσταται εἰς ἡμᾶς ἀδύνατον ν' ἀποφανθῶμεν κατὰ πόσον ἐτήρησαν καὶ τὸν χρωματισμὸν αὐτῶν ἀναλλοίωτον. Οἱ φαίνονται σήμερον αἱ ἐν λόγῳ γραφαί, οὔτε ὡς διάγραμμα εἶνε ἄμυμπτοι, οὔτε ὁ χρωματισμὸς των εὐφραίνει τὸ παράπαν τὴν ὄρασιν. Τὸ διάγραμμα εἶνε ἐν γένει ἄχαρι καὶ ἀκομψόν (bavoque), αἱ πτυχαὶ ἀτυχεῖς καὶ τὰ ἄκρα ἀμελῶς σχεδιασμένα· ἢ δὲ βαρεῖα ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἰδίως οἱ συσπειρούμενοι ἐκεῖνοι κίς-

νες πιέζουσι καὶ καταστρέφουσι τὸ ὅλον. Ἡ ἀρμονία τῶν τόνων ἠφανίσθη, εἶποτε ὑπῆρχεν, ὁ δὲ χρωματισμὸς, ψευδῆς ὢν, καθίσταται χυδαῖος καὶ μονότονος. Ὁ Παναγιώτης Δοξαράς ἦτο θανμαστής τοῦ Παύλου Βερονέζ. Εἰς τὸ περὶ ἑφεύρεσεως καὶ συνθέσεως κεφάλαιον ὁ Δοξαράς γράφει ὅτι διδάσκαλος τέλειος τῆς ζωγραφίας ὑπῆρξεν ὁ Βερονέζ. Ὁ τοιοῦτος βέβαια ἐστάθη ὁ ἐπισημοτικώτατος Παῦλος Καλιάρης, ὁ λεγόμενος Βερονέζος ὁποῦ ἐγενετ' εἰς αὐτὸν ὑποτέτης ἢ ἐφεύρεσις, μᾶλλον μαθητεία καὶ τὴν ἐρμητικὴν καὶ τὴν ἐδιδασκάλειον καὶ τὴν ἐπρόφθαιον εἰς ταῖς μεγαλειτέρας τῆς ἀνάγκαις. Ὡ ἐν ἑργαῖς θαυμισαῖς καὶ ἐξαισιαῖς, προσερχόμεναι ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ἐπερφορικὸν τοῦτον, ὁποῦ διαπερνόντας οὐχὶ μόνον εἰς τὰ πράγματα τοῦ κόσμου τοῦτου, ἀλλὰ ὑψώθη καὶ εἰς εἰς ταῖς σφαίραις, εἰς τὸ νῦν ἀχημητίζη, καὶ νῦν εὐρίσκη μορφαῖς οὕτω θεῖαις, ὁποῦ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς χαιρέται ὅταν θεωρῇ νῦν μετέχη εἰς ἐκεῖνα τὰ παραδείγματα τοῦ παραδείσου.» Ἐνεκα τοῦ θαυμασμοῦ διὰ τὸν Βερονέζ, ὁ Δοξαράς φανταζόμενος τὴν εἰκόνα τῆς μεγαλειτέρας τῆς οὐρανίας τοῦ Ἁγίου, ἤς ἐποιήσθη τὴν περιγραφὴν, κατὰ νοῦν εἶχε τὸ Δείπνον μουσικὸν τὸ γνωστὸν ὑπὸ τὸ ὄνομα τὸ παρὰ τῷ Λεῦθ δειπνον καὶ ἰδίως διὰ τὸν ἐν Κυνῶ γάμον, ἔργα λαμπρὰ τοῦ Ἰταλοῦ τούτου καλλιτέχου. Τοῦ Βερονέζ ὅμως τὸ ὄνομα συνδέεται κάπως μετὰ τὴν ἱστορίαν τῆς ἡμετέρας τέχνης· διότι ὁ τελευταῖος τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ὑπῆρξεν ὁ ἐκ Μήλου Ἀντώνιος Βασιλάκης. Καὶ ὅταν τοῦ Βερονέζ ἡ φήμη ὑπερέβη τὰ ἰταλικὰ ὄρια καὶ ἐφθασεν εἰς Ἰσπανίαν, ὁ Κυριακὸς Θεοδοκόπουλος τὸν ἐμίμηθη⁽¹⁾.

Ὁ Παναγιώτης Δοξαράς ἀνήκει εἰς τὴν Βενετικὴν σχολὴν· θὰ διέτριψε βεβαίως ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἑνετῶν. Τὸ ὄνομα τοῦ διδασκάλου του δὲν ἀναφέρει. Τὸν εἰδίδεον ὅμως οὔτος καλῶς τὸ σχέδιον, διότι ὁ ἴδιος Δοξαράς γράφει: «... Συμμετρικαί παρομοίως εἰς τὸ «σχέδιον (καθὼς με ἐρμύεινεν ὁ διδάσκαλός μου, ὅταν ἐσπούδαζα εἰς τὴν νεότητά μου) εἶνε αὐταῖς διὰ νὰ εἰπῶ, σχηματίζοντας μίαν μωρφὴν (ἔλεγεν αὐτός) νὰ κάμη τὴν κεφαλὴν...» Ὁ Δοξαράς εἶχεν ἀκριβῆς γνώσεις ἐκ τῆς ἱστορίας τῆς τέχνης. Ἐπίσης κατεγίνετο ἐκ εἰς τὸ θεωρητικὸν μέρος τῆς τέχνης. Δὲν ἦτο βεβαίως ἀνὴρ πολυμῶθης καὶ μεγίστης παιδείας. Ἄλλ' ὅποσον ἀνεπαρκῆ ἦσαν ὅσα ἐδιδάχθη καταδείλνυται ἐκ τε τῶν πολλῶν ἐν τοῖς χειρογράφοις αὐτοῦ ἀνερθογραφῶν καὶ σλοικισμῶν, καὶ ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ ὁμολογίας, ἣν εὐρίσκωμεν ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ κώδικι τῆς μεταφράσεως τοῦ Βίντσι, ἐνθα ἐν τέλει ἀναγινώσκειται: «Εἰς ταῦτα ὅλα ζητῶ συμπίθη ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ διδασκάλους,

(1) Πρόλ. Caliarì: Paolo Veronese sua vita e sue opere. Roma 1888 σελ. 190, 197.

ἢ ἐπειδὴ ἔλαβα τὴν τόσην τολμηρὴν νὰ ἐπιχειρησθῶ ἕνα ἔργον πτωσοῦτον δι' ἐμὲ δύσκολον, ἢ ἔλα δὴ νὰ μεταγλωττίσω τὴν παρούσαν βίβλον τῆς ζωγραφίας ἀπὸ τὸ Ἰταλικὸν εἰς ἀπλήν ἡμετέραν διάλεκτον, ἢ ἠχοῖς νὰ σπουδάσω εἰς Ἑλληνικὰ σπουδαστήρια καὶ διὰ τοῦτο ὑποπέθεμαι ὅτι οὐχὶ μόνον νὰ ἔχω ἄπειρα σφάλματα εἰς τὴν ὀρθογραφίαν, ἀλλὰ ὁμοίως καὶ εἰς τὰς λέξεις, διὰ τὸ ὅποιον δεῖμαι συγχωρήσεως ἀπὸ ὅσους ἠξεύρουσι τὴν ἐπιστήμην τῶν γραμμάτων.»⁽¹⁾

Τοῦ Δοξαρά σώζονται δύο συγγράμματα, ἅτινα δὲν ἐδημοσίευσεν. Τὸ ἐν εἶνε πρωτότυπον συνταγμάτων Περὶ Ζωγραφίας γραφὴν τῷ 1726 καὶ τὸ πρῶτον ἐκδοθὲν μετὰ λαμπροῦ προλόγου ὑπὸ τοῦ γνωστοῦ διακεκριμένου ἱστορικοῦ κ. Σπ. Λάμπρου τῷ 1871 ἐν Ἀθήναις. Τὸ χειρόγραφον ἔχει τίτλον «Κοινὴ διδασκαλία εἰς ταῖς τρεῖς περιστάσεις ὅπου περιέχει ἡ ζωγραφία, ἢ ἡλιονότι σχέδιον, χρωματισμὸν καὶ ἐφεύρεσιν» ἐν συντομίᾳ λεχθέντων παρ' ἐμοῦ τοῦ ἐλαχίστου Παναγιώτου Δοξαρά ἱππέως Πελοποννησίου Ζωγράφου εἰς ζήτησιν τῶν φιλελευθέρων. Ἐπεταί Νουθεσία εἰς τοὺς νέους ὅταν προάγοιται εἰς τὸ σχέδιον. Ἀναφέρων τοὺς καλλιτέρας διδασκάλους καλλιτέχνας λήγει διὰ τῆς ἐξῆς ὠραίας συμβουλῆς «... πλὴν καλλίτερον ἀπὸ κάθε ἄλλο εἶνε νὰ δουλεύεσαι ἀπὸ τὸ φυσικὸν καὶ ἀληθινόν, τὸ ὅποιον τυχαίνει νὰ τὸ ἔχῃς ἀενώως κατ' ἐμπροσθεν εἰς τὰ ὄμματα, ὡς ἂν οὐπόδειγμα πρωτότυπον καὶ βέβαιον διδασκάλον, στοχαζόμενος ὅτι οὐχὶ ὅλα τὰ σχέδια εἶνε καλὰ, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνα ὅπου εἶνε συμμετρικὰ, καὶ καλὰ συνθεμένα ἀπὸ τὴν φύσιν, διὰ τὰ ὅποια εἶνε ἀναγκαῖον μετὰ ἔμμη φωτεινόν, νὰ διαπεράσῃ ἐκεῖνο τὸ μεγαλύτερον καὶ τέλειον φυσικὸν ὅπου δύνασαι, διὰ νὰ ἐργάζεσαι μετὰ περισσοτέραν διδασκαλίαν τὸ ἔργον σου.» Εἰς τὸ τέλος δὲ εἶνε Ἐρμητεία εἰς διάγερα βερνίκια, μετὰ 24 συνταγῶν καὶ Ἐρμητεία εἰς τὸ ἐπιχειρίμα τοῦ χρυσοῦματος.

Τὸ δὲ ἕτερον ἔργον τοῦ Δοξαρά εἶνε μία μετάφρασις περὶ τῆς τέχνης τῆς ζωγραφίας τοῦ μεγάλου καλλιτέχου καὶ ἐπιστήμονος καὶ λογικοῦ Λεονάρδου da Vinci, ἐν ἣ συμπεριελήφθησαν καὶ τινες ἄλλοι παρ' ἄλλων γεγραμμένα

ΕΠ ΘΑΝΟΠΟΥΛΟΥ

Στρίγγλες

καλλιτεχνικῶν πραγματεῖαι. Τῆς δὲ μεταφράσεως ταύτης ὑπάρχουσι δύο κώδικες ὧν εἰς μὲν κατατεθειμένος ἐν τῇ Μαρκιανῇ βιβλιοθήκῃ τῆς Ἑνετίας, ὁ δὲ καταριθμεῖται ἐν τοῖς χειρογράφοις τῆς Ἑθνικῆς ἐν Ἀθήναις Βιβλιοθήκῃ. Ὁ Δοξαράς ἐπιγράφει οὕτω τὴν μετάφρασιν: «Γέννησι ζωγραφίας Λεονάρδου τοῦ Βίντσι νεωστὶ φανερωθεῖσα μετὰ τὸν βίον τοῦ ἰδίου ποιητοῦ συγγραφεῖσα παρὰ τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Φρέσνε. Προσέτι δὲ καὶ ἕτερα τρία βιβλία διὰ τὴν ζωγραφίαν πάνυ ὠραία Λέοντος Βαπτιστοῦ τοῦ Ἀλβέρτου μετὰ τὸν βίον αὐτοῦ. Ἐν δὲ τῷ ὀτέλει τῆς παρουσίας βιβλίου τυγχάνει καὶ τινε μικρὰ διήγησις περὶ τῆς ζωγραφίας τοῦ τοῖχου τοῦ Ἀνδρέου Πότζε ἐκ τοῦ Ἰησοῦ ἐταιρίας, ἢ ἀρχιτέκτονος καὶ εἰκονογράφου, ἅμα σὺν τῷ καταλόγῳ τῶν νέων καὶ παλαιῶν ζωγράφων, συλλεχθέντων ἐκ διαφόρων βιβλίων, μεταφρασθέντων ἐκ τῆς Ἰταλικῆς φωνῆς εἰς ἀπλήν ἡμετέραν διάλεκτον παρὰ τοῦ ἐλαχίστου Παναγιώτου Δοξαρά, ἱππέως Πελοποννησίου Ζωγράφου, καὶ παρ' αὐτοῦ γενυπετῶς ἀφιερθέντων τῷ Κυρίῳ καὶ Θεῷ καὶ Σωτῆρι Ἰησοῦ Χριστῷ. Ἐν ἔπει σωτηριώδεις ἀψή.» Ἐπεταί ἡ ἀφιερωτικὴ τοῦ Δοξαρά τῆς ὁποίας ἀρχὴ εἶνε: «Τῷ πανυπερμνήτῳ, ὑπερενδόξῳ καὶ ὑπεραχράντῳ μονογενεῖ Ἰῶ καὶ Λόγῳ τοῦ Ἱψίστου Πατρὸς καὶ Θεοῦ Κυρίου Κυρίων, Βασιλεῖ Βασιλέων, Θεῷ Θεῶν, Δημιουργῷ καὶ Δεσπότη ἀπάσης τῆς κτίσεως, Σωτῆρι δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, Παναγιώτῃ ὁ Δοξαράς δουλικὴν ἀπονέμει προσκύννησιν.» Ἡ ἀφιέρωσις αὕτη εἶνε κάπως ἐκτενής, μετὰ ὕψος ἀρχαίζον. Ὁ Δοξαράς ἐπικαλούμενος τῆς ἐξ οὐρανοῦ βοήθειας ὑπογράφεται «τῆς ἡμετέρας θείας παντοκρατορικῆς βασιλείας δοῦλος εὐλαβῆς καὶ

(1) Ὁρα Σ II. Λάμπρου ἐθ. ἀν. σελ. 9, 1.

Λεπτογραφία Ζωή Βλαστού

ΘΡΥΛΟΙ

Η ΛΙΜΝΗ ΤΗΣ ΛΗΘΗΣ

Είναι μιὰ λίμνη γαλαρή
Ποῦ τὰ νερά της δὲν κινεῖνται
Ποῦ δίχως πλάνα ὄνειρα
Ἐς τίς ὄχθες της κοιμοῦνται
ὁ Πόθος καὶ ἡ Χαρμονή.

Μὲς ἔς τις πικρίες της καλαμιές
Φαῦνοι μορφότονα σερβίλουν
καὶ Ναϊάδες γέρω της
μαλλιά ξανθὰ στολίλουν
μὲ ἀνθισμένους κνελαιμιές.

Ἄπ' τὰ νερά της οἱ ἄστροι
παίρνουνε δένταμι καὶ θάλλουν
μέσ' στὰ νερά της κίταστροι
οἱ κόκκοι γλυκοψάλλουν
καὶ λούζονται καμαρωτοί.

Θρήνον κραυγὴ δὲν ἀντηχεῖ
οὔτε παλιῶν φροντίδων πόνοι
ἐκεῖ ποτὲ δὲν φθάνουνε...
μόνη ἡ Γαλήνη μόνη
εἶναι τῆς Λίμνης ἡ ψυχὴ.

Κ. Σ ΓΟΥΝΑΡΗΣ

Η ΚΑΡΔΙΑ

Ὁ Οὐρανός καὶ ὁ Ἄδης
ἀδιάκοπα παλεύουν,
Ἐς τὸν κόσμο βασιλεύουν
καὶ οἱ δύο μὲ τὴν σειρά.

Πότε προστάζει ἡ ἡμέρα
πότε τὰ μαῦρα θάμπει,
πότε τὸ δάκρυ λάμπει
καὶ ἄλλοτε ἡ χαρὰ

Καὶ ἐφώνεζαν οἱ δύο τους,
»Ἐς τὴ πάλη ὅποιος νικήσῃ
»αὐτὸς στερνός θά λήσῃ
»τοῦ κόσμου βασιληάς».

Καὶ ὀλόπικνα σκοτάδια
ἀπ' τὰ σκότεινα βασίλεια,
καὶ τοῦ οὐρανοῦ κειμήλια
ἐλάμψανε μὲ μίση

Κ' ἐνώθησαν ἔς τὴν πάλη
λουλούδια παραδείσου
καὶ σκότη τῆς ἀδύσσου
καὶ πειὸ τρομαχτικά.

Καὶ ἐπλάσθηκε ἀπὸ ἐκεῖνα
τοῦ κόσμου τὸ μαρτύριο,
τὸ πειὸ τρανὸ μυστήριον
—ἡ ἀνθρωπινὴ καρδιά.

Β. ΜΕΝΤΣΕΛΙΔΗΣ

»προσκυνητῆς πιστῆς Παναγιώτης Δοξαρᾶς ὁ ἐκ
»Πελοποννήσου». (1)

Ἡ ἀφιέρωσις αὕτη εἶνε τεκμήριον τῆς χρι-
στιανικῆς εὐσεβείας τοῦ Πελοποννησίου καλλι-
τέχνου, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Μουστοξύδης
καθότι θεωρῶν ὁ καλλιτέχνης τὴν ζωγραφίαν
ἐπίσημον ὑπουργὸν τῆς θρησκείας, ἐπικαλεῖται
τὴν ὑπερτάτην βοηθειαν τοῦ θεμελιώσαντος αὐ-
τὴν εἰς τὸν κόσμον. Ἀλλὰ νομίζομεν ὅτι ὁ εὐ-
φυῆς Πελοποννήσιος διελογίζετο καὶ ἄλλο τι.
Ἐγνώριζεν ὅτι ἐλάμβανε τὸ θάρρος νὰ εἰσαγάγῃ
νέον εἶδος ἀγιογραφίας εἰς τὴν ὀρθόδοξον ἐκκλη-
σίαν, ὅτι διεμαρτύρετο κατὰ τῆς βυζαντιακῆς
τεχνοτροπίας, ἐφοβεῖτο μήπως τὸ βιβλίον του
δημοσιευόμενον σκανδαλίσῃ τοὺς φανατικούς, διό
ἤθελε ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶνε πιστότατος τῆς ὀρθο-
ξίας τέκνον καὶ ὅτι ἡ θρησκεία τοῦ Χριστοῦ στη-
ρίζεται ἐπὶ τῆς ἀληθείας καὶ συνεπῶς καὶ ἡ Χρι-
στιανικὴ τέχνη ἔχει ἀνάγκην ἀληθινῶν βάσεων
καὶ νὰ στηρίζεται καὶ ἡ ἀγιογραφία εἰς τὴν με-
λέτην τῆς φύσεως καὶ ὅτι ὁ ἀγιογράφος δεόν νὰ
εἶνε κάτοχος τῆς τέχνης πρακτικῶς, ἅμα δὲ καὶ
θεωρητικῶς.

[Ἀκολουθεῖ]

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

(1) Πρὸλ. Σ. Λάμπρου ἐνθ. ἀν. σελ. κβ'—λα'.

ΦΡ. ΑΡΙΣΤΕΡΟΣ Ἀπόλλων—Χριστός

* ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΣΕ ΚΡΥΦΟΝ ΗΧΟ *

ΕΚΕΙΝΗ ΠΟΥ ΕΦΥΓΕ...

Ἀκόμη ἡ ἀνεγγίχτη θεωρῶ πιστὰ καθρεπτισμένη
μέτ' εἰς τὰ τρισεῖθα τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς μου μένει
σὰν μιὰ γαλήνη ἀνέσπερη στῆς Δύσης τὰ μαγιάδια,
ἀσπιλὴ, λευκοπτέρουγη μὲς τῆς ψυχῆς τὰ βράδια.

Τὴν ὥρα ποῦ λιποψυχεῖ τὸ φῶς μὲς τὰ λουλούδια
καὶ εἰς τὴ λίμνη ἀντηχοῦν τοῦ κόκκου τὰ τραγούδια,
τὴν ὥρα ποῦ τοῦ Δειλινοῦ τὰ φέγγη ἀργοσταλάζουν
καὶ μὲς τὸ φῶς τὰ βέβαιο μύριες ζωὲς σπαράζουν...
τὴν ὥρα αὕτη, σὰν φάντασμα, στὴ γῆ γυρίζει ἀγάλη
ἐκεῖνη ὅπου ἔφυγε γιὰ μακρὸν ἀκρογιάλι,
ἐκεῖνη ὅπου ἔφυγε σὰν ἦχος ποῦ διαβαίνει,
σὰν χρῶμα ὅπου χάνεται, καὶ σὰν ζωὴ ποῦ σβένει.

Τὴ νειώθει ἡ νυχτοτάξειδη ψυχὴ μου στὴ γαλήνη,
ὅταν τὸ φῶς σκοτιζέται, ὅταν ὁ ἦχος σβύνη
καὶ κάθε ὥρα μυστικὴ στὴ γῆ γυρίζει πάλι
καὶ ἀπ' ἐμπρός μου ἀπιαστὴ ξεφεύγει ἀγάλη-γάλη,
καὶ μαγεμένο μὲ τραβᾷ, κάπου μακρὰ μὲ σέρνει,
σὲ κάποιον κόσμον ἄγνωστο μὲ φέρνει,
ποῦ εἶνε ποτάμια ἀπὸ φῶς καὶ μωρὸ μὲν ἀγέρι,
καὶ πέρνει λάμψι ἀφ' τῆς ψυχῆς τὸ κάθε οὐράνιο ἀστέρι.

Ἐκεῖ μακρὰ στὰ οὐράνια, στ' ἀσύλληπτα παλάτια
μὲ μαγνητίζει, μὲ τραβᾷ μὲ τῆς ψυχῆς τὰ μάτια.
Ἄφ' τὸ σκοτάδι τὸ βαθύ, τὸ αἰώνιο, τὸ κρύο
μὲ περιχύνει μ' ἓνα φῶς ὀλόλαμπρο καὶ θεῖο.
Νοιώθω βαθὺ μὲς τὴν ψυχὴ τὸ μυστικὸ οὐρανὸ τῆς
στοῦ Ἰσχιου τὸ ἀργοτάλεμα μαντεύω τὸ κρυφὸ τῆς
μ' ἀράτο πτερούγημα ψηλὰ τὴν συντροφεύω,
καὶ μὲ ποτίζει μ' ἓνα φῶς, καὶ μιὰ ψυχὴ λατρεύω.

Λατρεύει ὁ νοῦς μου μιὰ σκιά, καὶ μιὰ ψυχὴ λατρεύει,
ὅπου σὲ ὥρες μυστικῆς κάπου μὲ συντροφεύει...
Ὁνειροφάνταχτη σκιά μὲς τῆς ψυχῆς τὰ βράθη
στ' ἀβύρροτο τῆς πέταμιν κατὶ μεγάλο πλάθει...

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΓΟΥΡΟΣ

ΣΤΡΟΦΑΙ

Θε νὰ περνῶ ἀπ' τὸ δρόμο ποῦ περάσαμε,
Μιὰ χειμωνιάτικη βραδυά, ζευγάρι
Θυμάσαι; στὴ χλωμὴ ὠμορφάδα σου
Σκορπούσε ἄλλη χλωμάδα τὸ φεγγάρι.

Κ' ἡ λεύκαις ἡ ψηλὲς σκορπούσανε
Τριγύρω μας κλαδιὰ ξεγιμνωμένα
Σὰν τῆς ψυχῆς μου τὰ φευγάτα ὄνειρα,
Σὰν τῆς καρδιάς τὰ πάθη τὰ δένυμένα...

Σ' τὸ δρόμο ποῦ χειροπιαστὰ πηγαίναμε
Τί μοῦ λέγες, τί σοῦ εἶπα, ἔχω ξεχάσῃ.
Ἀνάλαφρος ἐβάδιζα μὲς τ' ὄνειρο
Ὅπου τὴν ὥρα ἐκεῖνη εἶχαμε πλάσῃ.

Κ' ἦταν ἡ φύσι σὰ νὰ μᾶς ἐξήλενε
Ὅλα τριγύρω μας βουβά, κλεισμένα
Καὶ τὰ πουλιά στὸ διάδα μας σωπαίνανε
Καὶ γέροναν τὰ κλαριά συλλογισμένα...

*

Θε νὰ περνῶ ἀπ' τὸ δρόμο ποῦ περάσαμε,
Μιὰ χειμωνιάτικη βραδυά, ζευγάρι
Στὴ φλόγα τῆς ματιᾶς σου ἐσβύστανε
Ἡ λάμψι ποῦ σκορπούσε τὸ φεγγάρι.

Καὶ τὰ λουλούδια γέροναν ν' ἀκούσουνε
Τὰ λόγια ποῦ εἶχαμε εἰπωμένα
Λόγια ὅπου τίποτα σχεδὸν δὲ λέγανε
Λόγια ποῦ πάθη ἐκλείουστανε θαμμένα...

Γιατὶ τότε στὰ στῆθειά μου ἀναδλάστειδε
Κόσμος γεμάτος εὐτυχία κ' ἐλπίδα;
Ὡ, σὰν τὴν νύχτα ποῦ μαζῆ ἐδιαβαίναμε
Ἄλλη φορὰ στὴ ζῆση μου δὲν εἶδα...

Θε νὰ περνῶ ἀπ' τὸ δρόμο ποῦ περάσαμε,
Μιὰ χειμωνιάτικη βραδυά, ζευγάρι
Τὴν ἐρημιὰ θε ν' ἀγροικῶ τριγύρω μου
Καὶ πικρὰς κύμα θὰ μὲ συνεπάθῃ!...

ΑΛΚΑΙΟΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΩΠΙΔΑ

ΑΣΚΑΡΑΔΕΣ, μασκαράδες!

Και ή φωνή αυτή είς ποιήλας τονίζομένη παρατονίας, δαιμονιώδης, παραπαίουσα, τρελλή, αναστατώνει την αίθουσαν, πλημμυρισμένην από πολύν και ποιικίλον κόσμον.

Ντόμινα εδω κόκκινα, ντόμινα μαύρα εκεί. Πιερότοι παρέκει, Καπουτσινοί δίπλα, άνθωπώλιδες, άράπηδες, ό,τι θέλετε. "Όλοι γελοίοι, όλοι ξεφρενιασμένοι. Μάτην αναζητώ ως σωσίβιον τον κ. Τσιριγώτην. "Όταν, με πλησιάζει κάποιος φίλος μου.

— Δέν σοῦ φαίνεται, μου λέγει, σάν συνεδριασείσ τής Βουλής;

"Αλλά συγχρόνως με πλησιάζει και έν ζεύγος μετημφιεσμένων.

— Έλα λοιπόν, άφοῦ σās λέγω ότι σās λατρεύω, λέγει με άνδρικήν φωνήν τὸ ένα ντόμινο.

— Μά να τὸ πιστέψω; άπαντὰ τὸ άλλο, προφανῶς... γυναικεῖον.

— Καλέ πῶς ὄχι, σās δίδω τον λόγον τής τιμής μου.

— Μά, άφοῦ εἴσθε παντρεμμένος, πῶς θά με... πάρετε.

— Οῦ! ὑπάρχουν τόσοι λόγοι διαζυγίου...

— "Όστε δέν εἴσθε εὐχαριστημένος από την σύζυγόν σας;

— Καθόλου. Εἶνε μία ήλιθία, μία άπένταρος, μία φιλάσθενος, μία γλωσσού, μία τζαναμπέτισσα και επί τέλους ὄχι καλήν διαγωγής... "Αλλ' ὁ σύζυγός σας, παρακαλῶ;

— Οῦ! αὐτὸς εἶνε ποῦ εἶνε. Μόνο με την δική σου γυναῖκα ήμπορούσε να ταιριάση. Γρινιάρης, χαρτοπαίκτης, άπιστος, μέθυσος, σπάταλος, γελοῖος, ένας παληάνθρωπος με μία λέξη...

— "Ε, μά τότε πρέπει να ελευθερωθῶμε από αὐτή τή δουλειά.

— Βεβαία, βέβηια και να ένωθοῦμε εμεῖς...

— "Αχ! πῶς ήθελα να σοῦ εἶδινα ένα φιλί...

— Εὐχαρίστως, άγάπη μου. Και άπισῦρονται είς έν πλαγινὸ δωμάτιον. Τὸς παρακολουθῶ Αἱ προσωπίδες πίπτουν... Φρίκη!

"Αντί γελαστῶν προσώπων και άκκισμῶν και φιλημάτων, βλέπω τρίχες άνορθωμένες, ὡσεῖ άγριογάτων έν έμπολέμῳ καταστάσει, και άκούω έν α και έν ω πλήρη φόβου και τρόμου, είς έπίμετρον δέ, άτακτον ὑποχώρησιν πρό τής οποίας θz ὡχρία τὸ 1897.

"Ω! Αἱ προσωπίδες, ὡς να ήσαν συνενοημένοι, είχαν εργασθῆ με πολλήν κακεντρέχειαν.

Και ετράπησαν είς φυγήν άμφοτέροι, κάτωχοι, κατησχυμένοι, ένῶ ήκουσα εκείνον μεν να φωνάζη:

— Η Μαρία! Τρομάρα μου!

Έκείνην δέ:

— Ο Μήτσος! Φουρτούνα μου!

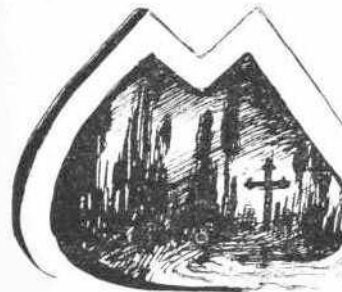
"Εκαστος έλαβεν ιδίαν ὁδόν, αλλά κατέληξαν είς τὸ αὐτὸ σπῆτι, διότι τὰ δύο τρυφερά έρωτολογούντα ντόμινα, ήσαν... συζυγοί!

Ο ΑΔΙΟΡΘΩΤΟΣ

Τὸ μέγα κοιμητήριον. — "Υπνος ὑπὸ λάβαν. — "Η γεωτέρα Πομπηία. — "Η σάλπιγξ τής "Αναστάσεως. — "Εν μεταλλείον. — Τὰ ὄρια και ή άδεια τής παραχώρησεως. — "Η Βασιλική και τὸ Βασιλικὸν διάταγμα. — "Η "Αρχαιολογική "Εταιρεία. — Τὰ δύο άκρωτήρια. — Οἱ άγῶνες τῶν λογικῶν και τῶν αλόγων. — Μαστίγια, ιδρωῖτες, χάλινοί. — "Η «Φίλιππος κοινωνία». — "Η Βυζαντινὴ και ή τετράφωτος. — Ράβε ξύλωνε, δουλειά να μη σοῦ λείπη. — "Ο θρίαμβος τής μύτης.

ΜΑΤΙΟΣ

ΕΤΑ θλίψως ὁ πεπολιτισμένος κόσμος και εκπεπληγμένος παρακολουθεῖ από ήμερῶν τήν φρικαλέαν καταστροφήν τής Μαρτιρίας. Αἱ

άπαισiai λεπτομέρειαι συγκινοῦν εἰσὶ και τὸς πλέον άγαιωθῆτους. τὸ μέγα δὲ κοιμητήριον, τὸ ὅποιον φέρει τὸ ὄνομα "Αγιος Πέτρος, δέχεται άκόμη τής συμφορᾶς τὰ πλήρηματα. Τὰ πυρακτωμένα σῆντερα τής λάβας έπλημύρησαν τήν άνθηράν γῆσον και οι άμέρμιοι κάτωχοι άπνηθρακώθησαν άστραπιαίως. "Η Πομπηία έσχε γέαρ έκδοσει και δυστυχῶς, ὡπως ὄλαι αι γέαι έκδόσει, έπληνήμερη. "Ενθουοῦμαι ποῖαρ ὀδνηρὰν έντὸ πωσιν έσχον ὅταν διέσχιζα μίαρ θερινήν μεσημβρίαν τῆς έρημουσ ὁδὸς τής Πομπηίας και διεσκέλιζα τὰ ηρειπωμένα τοιχώματα, ὑπὲρ τὰ ὅποια διεσώθησαν τὰ άγαιωθῆ σύμβολα. Και φαντάζομαι τήν γέαρ νεκράν, τήν Μαρτιρίαν, με τον ζέοντα έτι φαιδόν πέπλον ὑπὸ τον ὅποιον εἶρε τον οἰκτρότερον θάνατον, και φαντάζομαι τὸς κόρακας, με πλατύτατα πτερά άνωθεν τῶν πτωμάτων, να φεγγουν και αυτοί άκόμη άποτεβαρρημένοι, διότι ή τεθνηκνία λεία των έχει ὑπὲρ τὸ δέον καθουρδισθῆ. Και εἶρε τόσοσ ή δυστυχία άπότομος και άπέραντος, ὡστε μακρόθεν ή θλίψις καταθέτει τὰ έντάφια είς τον κοινὸν τάφον, τον ὅποιον τὰ θανάσιμα και λάγνα φιλήματα τοῦ ηραιοστειου Πελεήροισαν παρά τὸ κῆμα

"Υπάρχουν συμφοραί δια τὰς οποίας τὸ δάκρυ περιττεῖται. "Υπάρχουν καταστροφαι, τὰς οποίας ὁ άνθρωπος εἶρε άνικατος να θρηνηση. Και ὁ σωρὸς τῶν χιλιάδων πτωμάτων άραμῖνει μάτην μίαρ σά.λπιαγα "Αναστάσεως, ὡπως μάτην

περιμένει και "Ιερειαν, άτάξιον τῶν συντριμμιῶτων.

— Μήπως έχεις και σὸ κανέν μεταλλείον;

Εἶρε ή έρώτησις, τήν ὅποιαν μου άπνηθῦναν εἰς τῶρα εἰκοσι τουλάχιστον φίλοι—ὄλοι ὑποκριτόμενοι τον έξυπνον— και εἶρε ή έρώτησις τήν ὅποιαν εἰκοσάκις και εἰς ἑσχον τον πειρασμόν r' άπευθῖνω πρός φίλον και... φίλας. "Η άτμόσφαιρα έν "Ελλάδι έχει άπο μεταλλείων θῆ—μου γράφει ένας φίλος μου δημοσιογράφος. — "Εν μεταλλείον ὄλη ή "Ελλάς κατήνησεν άνεχμετάλλευτον. Και άφοῦ και ή έμῆ ταπεινότης εἰρέθη είς τοιοῦτον περιβάλλον, θά ὁμολογήση μετὰ συντριβῆς... θυλακίων ότι έχει και αὐτή έν μεταλλείον.

Τὰ ὄρια τοῦ μεταλλείου εἶρε μεγάλα. "Αρχίλουν ὑπὸ έν δάσος, διέρχονται δια δύο φανῶν, ὑπερπηδοῦν ένα χάνδακα, άναρριχῶνται είς λοφίσκον και καταλήγουν είς δύο άκρωτήρια. Τήν άδειαν τής έκμεταλλέουσεως εζήτησα δι' έπιστολῆς άποπνεούσης μῦθρα Τὸ μεταλλευτικὸν συνέδριον συνήλθε και μετὰ πολλῶνον σύσκεψιν άπεφάσισε τήν παραχώρησιν τοῦ μεταλλείου. Συνετάχθη τὸ Βασιλικὸν διάταγμα—Βασιλική έλέγετο ή τοποθεσία— ὑπὸ του συμβολαιογράφου, συνετάχθησαν τὰ χαρτιά—είς τον άσσον πάντα κερδίζω—και ήρχισεν ή έκμετάλλευσις μη χαρικῶς. "Η έκκαμίνεσις τῶν κορχῶν συνεβάδιζεν άρμονικῶς με τον μεταλλικὸν ήχον τοῦ χρηματοκιβωτίου. Τὸ μεταλλείον έξερευνηθεν καταλλήλως άπεδείχθη άνυπολογίστον άρχαιολογικῆς άξιας. άνεφάνησαν δὲ και ή σκουριες, — τὰ άποτελέσματα τής έκμεταλλέουσεως, — δια τὰς οποίας θά έπέμβη ή "Αρχαιολογική "Εταιρεία.

Περὶ τον να σοῦ εἰπῶ, κατόπιν ὄλων αὐτῶν, ὅτι τὸ δάσος περι οῦ ὠμίλων, ὀροσθετῶν τὸ μεταλλείον μου, εἶρε ή κόμη της, οι φανοί τὰ μάτια της, ὁ χάνδαξ τὸ στόμα, ὁ λοφίσκος τὸ στήθος και τὰ άκρωτήρια οι... πόδες της. Κατόπιν ὄλων αὐτῶν, εὐχαρίστως δηλώ ότι παραχωρῶ τὸ μεταλλείον μου είς οἰορδηποτε επί μετρωτάτη άποζημιώσει.

"Υπὸ τὰ σῆντερα τής σκόνης, καθηλωμένοι είς τὰ ξύλα τής εξέδρας, παρηκολούθησα κ'εγὼ τὸ τρέξιμον τῶν ίππων. Είς τον μέγαν κυκλοτερῆ στίβον διέτρεχον ταχύτατοι, ὠραιοί, ἄλκιμοι ίπποι, συναγωνιζόμενοι δια τὸ επαθλον τής ρίχης. "Εβλεπα τον άγῶνα τῶν πτωχῶν ζῶων, τὰ ὅποια ένπνεοστῶν και έρριsson, ὡσεῖ άφηνιασμένα, δια να ποζάρη κατόπιον ὡς ρικητής ὁ τὰδε κομψὸς άξιωματικὸς ή δια να ένθυλακῶση χρήματα ὁ δεινὰ ιδιώτης. "Όσο και άν ήθελεσ ὁ

παρακαθημερό μου να εξυψώσω το αγώνισμα και να μου υποδείξει τον ευγενή σκοπόν του δρόμου εκείνου, εγώ ησθαρόμην ένα οίκτον διά τα αλόγα, τα όποια εμαστιγοῦντο ἀνηλεώς, περιεργότο ἐπὶ ἰδρώτος, ἀγεπῆδων ἀλγούντα, ἐπύριοντο εἰς τὸν κοίτητον καὶ ἐκλυτον τὸν αὐχένα καὶ ἐξαφρίοντο ἀπὸ τὰ ἐμπόδια καὶ ἀνετινάσσοντο ἀπὸ τὰς παραλειψείας τῶν θεατῶν καὶ ἀποτόμως ἐπειτα ἀνεκόπτετο ἡ πορὰ των, ἐνῶ ὁ χαλινὸς συγκρατούμενος ἐχάραιτε βαθθα ἰχνη εἰς τὰ χεῖλη των. Δὲν ἠξέρω ἀν συμβιβάεται τὸ ἔργον τῆς «Φιλιππον κοιτωνίας» μὲ τὸ τοῦ «Συλλόγου τῆς Προστασίας τῶν ζωῶν». Ἡξέρω ὅμως πολὺ καλὸν ὅτι πλείστοι κύριοι ἀνήκοντες εἰς τὸ δεύτερον σωματεῖον ἀνηκον καὶ εἰς τὸ πρῶτον, καὶ μάλιστα ἐνεργῶς. Συμβιβάζον τόσον ὥραια τὰ συναισθηματὰ των ὥστε ὅλα καλὰ καὶ μεῖς καλλίτερα, ἢ μάλιστα χειρότερα, διότι ἔχομεν τὸ ἀτέλεσμα τὴν καταλαβαίνωμεθα ἀπὸ τοιούτων εἰδῶν σκέψεις, ἐνῶ τόσος ἄλλος κόσμος εὐχαριστεῖται καὶ χειροκροτεῖ...

Σταυροφορίας ἤγειραν μερικά ζηλωτὰ τῶν πατρίων διὰ τὴν ἐν ταῖς Ἑκκλησιαστικῆς τετραύρωρον μουσικῆν. Ὁ ἄγων ἔχει ἀρκετὰ στοιχεῖα σκιαμαχίας Ἠρχίσαιμεν τὰς Βυζαντινὰς ὑπόθετους καὶ ἀτελευτήτους συζητήσεις περὶ Βυζαντινῆς μουσικῆς καὶ ὁ Θεὸς τὰ βάλῃ τὸ χεῖρ του ἢ μάλιστα μιν εἰς μερικὸν θερμοκεράλον. Μόλις ἤρχισαιμεν τὰ ἀγαπῶμεν τὴν Ἑκκλησιαστικὴν καὶ τὰ συγκινούμεθα χάρις εἰς τὴν ἀρμονίαν τῶν φωνῶν, μόλις εἴχομεν ἀγαπῆσθαι ἀπὸ τῆς ἀπαισίας ρινοφωρίας τῶν ψαλτῶν οἱ ὅποιοι μᾶς ἐξέσχίζαν τὰ ὦτα καὶ μᾶς ἀπεδίωκον, ἰδοὺ ἐμφανίζεται ἡ ἀπαραίτητος στεροχεφαλίη καὶ ζητεῖ τὴν ἀπαγαγήν τὴν τυραννίαν τῶν ὠτων. Ἄς ἠσυχάσων οἱ ἐπαραστάται. Ἡ θρησκεία δὲν διατρέχει κανένα κίνδυνον. Πρόκειται μόνον ἐκεῖνα τὰ ὅποια βάλονται, τὰ ψάλλονται μὲ τέχνην, μὲ κατάνευσιν, μὲ ἀρμονίαν, διὰ τὰ μὲν κατὰ τὴν ἐν ψυχῆν. Αἱ ρίσεις ἄς μένον ἐν τῇ ἀποστρατεῖα των, διότι ἄλλως θὰ κινδυνεύσωμεν τὰ ἰδιώμεν τὰς ἐκκλησιαστικὰς κενὰς. Ἡ μουσικὴ δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὰ δόγματα. Ἡ μουσικὴ εἶνε τέχνη καὶ τὴν τροπάρια φιλοσοφία. Ἀφήσατε τὴν φιλοσοφίαν τὴν ἐμφανίζεται κάθε Κυριακῆν ἐπιπροσώπως καὶ ὄχι, ὅπως χάρις εἰς τὴν μακαρίαν ἀνοχὴν τῆς Ἀστρονομίας ἐμφανίζονται ἐπίσης κάθε Κυριακῆν ἀπ' ἔξω ἀπὸ τὰς Ἑκκλησιαστικὰς οἱ ζητιῶνοι μὲ τὰς ἀγριωφωρίας των. Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι ἐπὶ ἐποῖν τέχνης δὲν διαφέρουν πολὺ οἱ ἐντὸς τῆς ἐκκλησιαστικῆς Βυζαντινῆς ψάλλται ἀπὸ τοὺς ἔξω.

ΔΑΦΝΙΣ

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Δύο σπουδαιότατων καὶ πολυτελῶν ἀρχαιολογικῶν ἔργων τὴν ἐκδοσὴν ἀγγέλλει ὁ ἐν Παρισίαις ἐκδοτὴς Φονταμοάν. Τὸ πρῶτον εἶνε «Τὰ ζωγραφημένα ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου τῶν Ἀθηνῶν» ὑπὸ Μαξίμου Κολλινιῶν καὶ Κουβ. Τὸ ἄλλο εἶνε «Αἱ ἀνασκαφαὶ τῶν Δελφῶν», πολυτελὲς καὶ ἀγκυρῶδες ἔργον ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Ὁμόλλ, διευθυντοῦ τῆς Γαλλικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν ἐκδιδόμενον, μέλλον δὲ ν' ἀποτελέσῃ ἀληθὲς φιλολογικὸν μνημεῖον. Τὸ περὶ Δελφῶν ἔργον θὰ περιλάβῃ τὰ ἐξῆς μέρη: Ἱστορία τῆς πόλεως τῶν Δελφῶν—Τοπογραφία καὶ ἀρχιτεκτονικὴ — Ἐπιγραφαὶ τῶν Δελφῶν—Γλυπτὰ καὶ γάλικνα καλλιτεχνήματα ἐκ Δελφῶν. Τὸ ἔργον τῶν κ.κ. Κολλινιῶν καὶ Κουβ θὰ εἶνε πλουσίως εἰκονογραφημένον. Ἀλλὰ πολυτελέστατον ἰδίως ὑπὸ ἐποψίν εἰκόνων καὶ ἀναπαραστάσεων, δι' ὅλων τῶν νεωτέρων μεθόδων, θὰ εἶνε τὸ περὶ Δελφῶν βιβλίον, ἀληθὲς ἀρχαιολογικὸν λεύκωμα, τοῦ ὁποίου ἰδέαν τινὰ ἔλαβον ὅσοι ἐθαύμαζαν τὸ τρίμημα τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Δελφῶν κατὰ τὴν παγκόσμιον Ἐνθεσιν τοῦ 1900, τὸ ὀργανωθὲν ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθῆναις Γαλλικῆς Σχολῆς. Ἀμφότερα τὰ ἔργα ταῦτα διὰ τὸ εὐκολώτερον τῆς ἀποκτήσεως, θὰ ἐκδοθῶν κατὰ φυλλάδια.

—Ἡ Γαλλικὴ ἀρχαιολογικὴ σχολὴ ἔλαβε τὴν ἀδειαν νὰ ἐνεργήσῃ νέας ἀνασκαφὰς ἐν Δήλῳ. Ὑπὸ

τὰς ὁδηγίας τοῦ ἐταίρου κ. Δουμπᾶς ἡ ζαντο αὐταί. Ἡ αὐτὴ σχολὴ θὰ προβῇ εἰς ἀνασκαφὰς εἰς τὴν Ἀθηναίαν, παρὰ τὰς Θεσσαλονίκας, ἐνθα τὸ ἱερόν τῆς Δήμητρος Πολυαίας. Τὰς ἀνασκαφὰς αὐτάς, αἰτίνας σχετίζονται, ἐνεκα τῶν ἐξαμηνιαίων συνελεύσεων τῶν Ἀμφικτυόνων, μὲ τὰς ἐν Δήλῳ, θὰ ἐνεργήσωσιν οἱ κ.κ. Ζαρδέ καὶ Δωρᾶν. Ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀσγει ἡ αὐτὴ σχολὴ ὑπὸ τὰς ὁδηγίας τοῦ Ὀλλανδοῦ ἐταίρου κ. Βολγρᾶς ἤρξατο ἀνασκαφῶν, ἐπὶ τοῦ λόφου Ἀσπίδος, ὅστις κοινῶς κλεῖται Προσήτης Ἥλιας. Ἐκεῖ πέποιθεν ὁ κ. Βολγρᾶς ὅτι θὰ ἀνεύρῃ τὰ βασίλεια τῶν πρώτων τοῦ Ἀργαίου βασιλείων, φρονεῖ δὲ τοῦτο ἐνεκα τῶν πολλῶν κεράμων καὶ ἄλλων πηλίνων συτηριμμάτων.

—Κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς τὰς ἐνεργουμένας εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἀγορὰν τῆς Ῥώμης ἀνεκαλύφθη ὁ ἀνδρῆς τῆς Φαουστίνης, τῆς συζύγου τοῦ αυτοκράτορος Ἀντωνίου Πίου. Ὁ ἀνδρῆς οὗτος ἵστατο ἐμπροσθεν ἀρχαίου ναοῦ φέροντος τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀντωνίου καὶ τῆς Φαουστίνης καὶ ὅστις ὑφίσταται ἀκόμη. Ὁ ἀνεκαλυφθεὶς ἀνδρῆς εἶνε τεθραυσμένος εἰς τέσσαρα μέρη.

—Ἡ συγκολλησις τοῦ Ἐρμού τῶν Ἀντικυθῆρων γενήταται ὀριστικῶς ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέ, ἀντὶ 20,000 φρ. χρ. Αἱ ἐργασίαι ἄρχονται τὸν Σεπτέμβριον, θὰ διαρκέσωσιν δὲ δύο μῆνας.

—Αἱ πρὸ ἔτους σχεδὸν διακοπεῖσαι ἀνασκαφαὶ τοῦ Θέρμου ἐπανελήθησαν. Ὅλος ἄγονος δὲν ἀπέβη, ἢ

ἐπὶ μῆνα σχεδὸν ἐξακολούθησαν ἐργασίαι. Ἐπρεπε νὰ πιστοποιηθῇ ἅντι ἀμφιβολίας μέχρι τοῦ ἐξετείνετο τὸ ὑπὸ τὸν ναὸν τοῦ Θεομίου Ἀπόλλωνος στῶμα τῆς τέφρας καὶ τῶν ὀστέων, τὰ ὅποια προσέρχονται ἀπὸ τὸν πρὸ τῆς κτίσεως τοῦ ναοῦ ὑπάρχοντα ἐκεῖ βωμόν. Ἡ ἐντὸς τοῦ ναοῦ κατὰ τὴν νοτιοδυτικὴν πλευρὰν σκαφὴ ἐπέχυσε πλεονέκτον φῶς εἰς τὸ ζήτημα καὶ μόνον ἢ εὐρεσις καὶ ἄλλων πύθων κενῶν, παρομοίων πρὸς τοὺς πλείστους ὑπὸ τὸν βωμόν εὐρεθέντας ἄλλοτε τοιούτους, δὲν ἠδυνήθη νὰ μᾶς διαφωτίσῃ ὡς πρὸς τὴν χρῆσιν αὐτῶν.

Ἀπλὴ δοκιμὴ ἀνασκαφῶν εἰς ἀπόστασιν μιᾶς ὥρας ἀπὸ τὸ τέμενος παρὰ τὴν Μώκιταν, ἔφερεν εἰς φῶς τεράχιον ἐπιγραφῆς. ἐν ἣ ἀναφέρεται τὸ ὄνομα τοῦ Στράτωνος, στρατηγοῦ τῶν Αἰτωλῶν, γνωστοῦ καὶ ἐξ ἄλλων ἐπιγραφῶν τοῦ Θέρμου. Ὅτι εἰς τὴν Μώκιταν παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν ἄγουσαν εἰς Ἀργίονον, ὑπῆρχε σημαντικὸν ἱερόν καὶ πιθανόν τῆς Ἀρτεμιδος, ὡς ἐμφανίζεται ἐξ ἐπιγραφῆς ἐκτισμένης εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Νικολάου «ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ ΑΓΕΜΟΝΗΣ», εἶνε ἀναμφίβηλον, ἀφοῦ αὐτὸς ὁ ναὸς ἐπὶ βυζαντινῆς ὡς φαίνεται ἐποχῆς ἐκ τοῦ ὀνίκου ἀρχαίου κτιρίου ἀνηγέρθη καὶ με ἐπιγραφὰς μάλιστα πολλὰς ἀρχαίας.

—Εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἰθάκης παρὰ τὰς Ν.Α. τοῦ ὄρους Ρουσανοῦ κλιτῆς καὶ παρὰ τὸν ἀρχαιότατον λιμένα «Πόλις» τοῦ Στανουοῦ εἰς ἀπόστασιν 250 περίπου μέτρων ἀπὸ τῆς παραλιακῆς ἀκτῆς, ἀνασκάπτων πρὸς καλλιέργειαν τὸν ἀγρὸν τοῦ ὁ Σ. Κουβαρᾶς ἀνεύρε τὸ δάπεδον ἀρχαιοτάτου ἑλληνικοῦ Θεάτρου μετὰ τῆς θομῆς καὶ τῶν ἀμφιθεατρικῶν ἰδωλίων, κἀ-ὠθεν δὲ τοῦ εἰρημένου θεάτρου ἕτερος ἐργατικὴ ἀνορύσσων φέας ἀνεύρεν εἰς βάθος 6' περίπου μέτρων ἀρχαιοτάτα κτίρια ἄνευ ἀμμοκονίας ἐκ πολυγωνικῶν ἀξέστων λίθων, ἀποτελουμένων ἐνιαχοῦ τμήματα τείχους. Ἐντὸς τοῦ θεάτρου ἀνευρέθη νόμισμα σπανιωτάτου τύπου, ἀναγόμενον εἰς Κορινθιακὴν ἐποχὴν καὶ εἰκονίζον, ἐπὶ μὲν τοῦ ἐνὸς μέρους τὸν περὶ τὸν Πήγασσον, ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου μορφήν πρωτοφανῆ πωγωνοφόρου φέροντος περικεφαλίαν. Ἐτεροὶ ἐργάται τοχαίως ἀνασκάπτοντες παρὰ τὴν θέσιν «Σχολεῖον τοῦ Ὀμήρου» ἀνεύρον κιονόκρανον Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς, ὡς ἀπεφάνθησαν δύο διακεκριμένοι Ἀγγλοὶ ἀρχαιολόγοι.

Πλησίον τοῦ τόπου ἐν ᾧ ἀνευρέθη τὸ ἀνωτέρω κιονόκρανον ἀπεκαλύφθησαν δύο παμμεγίστοι τάφοι ἐπὶ βράχον λελαξευμένοι μετὰ ὠραιοτάτου θόλου, καταπληκτικῶς ὁμοιάζοντος μὲ τοὺς ἐν Κεφαλληνίᾳ ἀνευρεθέντας. Οὐδεμία ἀμφιβολία, ὅτι οἱ τάφοι οὗτοι ἀνήκουσι μετὰ τοῦ Μυκηναϊκοῦ εἰς τὴν ἀληθῆ πατρίδα τοῦ Ὀδυσσεῦς, ἣτις ἐπὶ τέλος ἤρχισε νὰ παρέχῃ τεκμήρια τοῦ προϊστορικοῦ μεγαλείου τῆς Ἑκτὸς τοῦτων εἰς τὸ μεσαῖον μέρος τῆς νήσου εἰς γεωργὸς ἀνεκάλυψε κτίριον παμμεγίστων διαστάσεων ἐκ Κυκλωπεῖων τεγῶν συνιστάμενον.

—Κατὰ τὰς ἀρξάμενας ἐσχάτως ἐν Ἀγ. Τριάδι παρὸ τὴν ἀρχαίαν Φαιστόν ἀνασκαφὰς ἀνεκαλύφθη ὑπὸ τοῦ κ. Χάλβερσ ὀλόκληρον ἀνάκτορον Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Ἀνεκαλύφθη μέρος τοῦ ὑπογείου τοῦ ἀνακτοῦ, μία ἐξωτερικὴ αὐλὴ καὶ τοίχος κοσμούμενος διὰ τοιχογραφιῶν. Ἀνεκαλύφθησαν πρὸς τοῦτοις τριακόσται σφραγίδες Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς, φέρουσαι τὰ γράμματα τοῦ κρητικοῦ προελληνικοῦ ἀλφαβήτου, πλᾶς ἐνυπόγραφος καὶ τινὰ πῆλινα εἰδώλια.

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ κ. Μαυραλῆ τὸ σχέδιον τοῦ μεγάρου τῶν Καλῶν Τεχνῶν, ὅπου δαπάναις του θ' ἀνεγερθῇ ἐν Ἀθῆναις. Ἡδῆ, πρόκειται νὰ ὀρισθῇ ὁ χώρος, ἐφ' οὗ θ' ἀνεγερθῇ.

—Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς στέψεως τοῦ βασιλέως τῆς Ἰσπανίας, Ἀλφόνσου ΙΓ', διοργανώθη ἐν Μεδρίτη καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις παλαιῶν εἰκόνων μεγίστης ἀξίας.

—Ἀπέθανεν ἐν Παρισίαις τὸ τριακστόν ἔκτον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων ὁ ζωγράφος F. H. Kammmerer.

—Ἀπέθανεν ἐν Ῥώμῃ ὁ διάσημος ζωγράφος Vincenzo Cabianca.

—Ὁ Μ. Δουξ τῆς Βαϊμάρης μετεκαλέσατο τοὺς διαπρεπεῖς καλλιτέχναις Hans Olde καὶ van de Veldes καὶ διώρισεν τὸν μὲν πρῶτον διευθυντὴν τῆς ἐν τῇ ὁμωνύμῳ πρωτεύουσῃ του μεγαλωνύμου καλλιτεχνικῆς Σχολῆς, εἰς δὲ τὸν ἕτερον ἀνέθεσε τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῆς βιοτεχνίας.

—Ἀπέθανεν ἐν Ἀρχεν τὸ 67ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων ὁ διάσημος ζωγράφος Franz Reiff, μαθητῆς τοῦ E. Correns καὶ Piloty, ἀσχολούμενος περὶ ἱστορικὰ θέματα καὶ τὴν προσωπογραφίαν. Ὁ Reiff, ὅστις ἦτο καθηγητὴς τῆς ἐν Ἀρχεν ἀνωτέρας καλλιτεχνικῆς Σχολῆς ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1870 ἰδρύσεως τῆς, ἐκέκτητο πλουσίαν συλλογὴν πρωτοτύπων καὶ ἀντιγράφων, δι' ἃ ἱδρυσεν ἴδιον Μουσεῖον ἐν τῷ κήπῳ τῆς οἰκίας του. Τὴν συλλογὴν ταύτην ἐσκέπτετο νὰ κληροδοτήσῃ πρὸς τὴν Σχολὴν, ἐν ἣ ἐδίδασκεν, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς πυρὴν ἴδιον αὐτῆς Μουσαίου.

—Ἀπέθανεν ἐν Δυσσελδὸρφ τὸ 59ον ἔτος τῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἄγων ἄλλος διάσημος ζωγράφος ὁ Κάρολος von der Hellen, τοπιογράφος Γεννηθεὶς τῷ 1859 ἐν Βρέμῃ εἰσηλθεν τῷ 1879 εἰς τὴν ἐν Δυσσελδὸρφ Βασιλικὴν Ἀκαδημίαν τῶν καλῶν Τεχνῶν, ἐν τῇ τάξει τῆς τοπιογραφίας τοῦ διασημοῦ καθηγητοῦ Oswald Achenbach. Πρὸς σπουδὴν εὐρυτέραν ἀπῆλθεν βραδύτερον παρὰ τῶ ἐν Καρλσρούη καθηγητῆ Hans Gude, εἶτα δ' εἰς Παρισίους, ὅθεν ἐπανελθὼν ἐγκατεστάθη διαρκῶς ἐν Δυσσελδὸρφ. Ἡ Σχολεῖτο οὗτος κατὰ προτίμησιν κατ' ἀρχὰς μὲν εἰς ἀπεικονίσεις ἰταλικῶν τοπίων, εἶτα δ' ἀποκλειστικῶς γερμανικῶν ὄσων καὶ ὄρεων, ἀτινα ἐτύγγανον πολλοῦ ἐπαίνου ὡς ἐκ τῆς ποιητικωτάτης ἀντιλήψεως τῆς φύσεως καὶ τῆς χαρίσεως ἐκτελέσεως.

—Πρόεδρος τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς ἐν Μονάχῳ Secession ἐξελέχθη ὁ περιφανὴς ζωγράφος καθηγητῆς τῆς Ἀκαδημίας τῶν καλῶν τεχνῶν τοῦ Μονάχου κ. Fritz v. Uhde.

—Εἰς τὸν διαγωνισμόν τοῦ «Διεθνούς Πρατηρίου» ἐνεκρίθη τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Πόλλι ὑποβληθὲν σχέδιον διαφημίσεως.

—Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ νέου διευθυντοῦ τοῦ Πολυτεχνείου ὅπως οἱ μαθηταὶ τῆς Καλλιτεχνικῆς σχολῆς φέρωσιν ἀπὸ τοῦ προσηοῦς Σεπτεμβρίου ἴδιαν στολήν.

—Λέγεται ὅτι τὸν Ρουζᾶν, διευθυντὴν τῶν Καλῶν τεχνῶν ἐν Παρισίαις, θὰ διαδεχθῇ ὁ Ἰούλιος Κλαρετῆ.

—Ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος καὶ ἡ Α. Β. Υ. ἡ πριγκήπισσα Σοφία ἐπεσκέφθησαν τὸ ἐργαστήριον τοῦ κ. Ἰακωβίδου.

—Οἱ ἐν Παρισίαις ἐγκατεστημένοι Ἀμερικανοὶ ζωγράφοι ἱδρυσαν δύο ἐταιρείας καλλιτεχνικὰς. Ἡ μία ἐκλήθη The Society of American Painters in Paris, ἡ δὲ ἄλλη The American Art Association of Paris. Κύριος σκοπὸς τῶν σωματείων εἶνε αἱ καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις.

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Ἀπέθανεν ἐν Παρισίαις ὁ διάσημος Γάλλος γλύπτης Ἰούλιος Δαλοῦ. Γεννηθεὶς τῷ 1838 ἔσχε διδασκάλου τοὺς Carpeaux καὶ Duret, μετέγε τοῦ ἐν ἔτει 1870 πολέμου καὶ μετὰ τὴν καταστολήν τῆς ἐπαναστάσεως τῆς Kommune ἠναγκάσθη νὰ ἀπέλθῃ εἰς Λονδίνον. Ἐκεῖθεν ἀπέστειλεν εἰς τὸ Salon τῶν

Παρισίων τὸ πρῶτον κύριον αὐτοῦ ἔργον: Τὴν ἀπάντησιν τοῦ Mirabeau πρὸς τὸν Δουκά Dreux-Brézé, ἀνάγλυφον, ὅπερ κατέστησεν αὐτὸν διάσημον. Τὸ ἔργον τοῦτο πάραυτα ἠγόρασε τὸ Κράτος διὰ τὰ ἀνάγκοι τῶν Βουρβόνων, ἐν οἷς συνεδρίαζεν ἡ Βουλὴ τῶν ἀντιπροσώπων. Τῷ 1879 τυχὼν ὁ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας οὗτος μαχητὴς ἀμνηστίας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν γενέτειραν. Ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Δαλοῦ τινὰ εἶνε ρεαλιστικῆς ἐμπνεύσεως, τινὰ δὲ ἀλληγορικῆς. Περημισμένα αὐτοῦ ἔργα εἶνε ὁ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Λουξεμβούργου ἀνδριάς τοῦ Delacroix ὡς καὶ τὸ μνημεῖον τῆς Δημοκρατίας τὸ περικυκλωθὲν τὴν ἐν Παρίσιος ὁμώνυμον πλατεῖαν. Τῷ 1890 προσχωρήσας καὶ οὗτος τῇ Secession συνετέλεσεν εἰς τὴν ἰδρυσιν τοῦ Salon τοῦ πεδίου τοῦ Ἄρεως.

— Ὁ Δανὸς γλύπτῃς V. Bissen, καθηγητὴς ἀπὸ τοῦ 1890 τῆς ἐν Κοπεγχάγῃ Ἀκαδημίας τῶν Ὁραίων τεχνῶν, διωρίσθη διευθυντὴς αὐτῆς.

— Καὶ ἐν Βουδαπέστῃ φαίνεται ὅτι συμβαίνει, ὅτι νομίζομεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες ὡς παρ' ἡμῖν μόνον ἐν Ἑλλάδι δυνάμενον νὰ συμβῇ. Πρὸ τίνος ποσειδημονίας ἐν Βουδαπέστῃ διαγωνισμὸς πρὸς κατασκευὴν μουσουλίου τοῦ μεγάλου τῆς Οὐγγαρίας πατριώτου Λουδοβίκου Κοσσούθ. Τὸ πρῶτον βραβεῖον ὡς καὶ τὴν ἐπαρμολογίαν τοῦ σχεδίου ἔλαβον ὁ ἀρχιτέκτων Κάλμαν Γκέροστερ καὶ ὁ γλύπτῃς Ἀλάιος Στόβλ. Τὸ τοιοῦτον ὁμοῦ προσεκάλεσε τὰς σφοδρὰς διαμαρτυρίας οὐ μόνον τῶν λοιπῶν καλλιτεχνῶν, τῶν μετασχόντων τοῦ διαγωνισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ Συλλόγου τῶν Οὐγγρων Καλλιτεχνῶν ἰσχυριζομένων ἀπάντων, ὅτι κατὰ τὴν ἀπονομήν τοῦ βραβεῖου δὲν ἐπρωτάνευσαν καλλιτεχνικαὶ κρίσεις, ἀλλὰ προσωπικαὶ συμπάθειαι καὶ ὅτι ἡ ἐνέργεια τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς ὑπῆρξεν ἐν πολλοῖς ἀδικίαις. Ἀλλὰ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τῆς Βουδαπέστης, εἰς ὃ ὑπέβλήθησαν αἱ διαμαρτυρίαι αὐταὶ καὶ ἐφεισβλήθη ἡ ἀπόφασίς τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀπέρριψε μὲν ἐκεῖνας, ἐπεκύρωσε δὲ ταύτην. Κατὰ τεχνικὴν Οὐγγρον, τὸ βραβεῖον ἔργον δὲν διακρίνεται οὔτε ἐπὶ πρωτοτυπίᾳ, οὔτε ἐπὶ καλαισθησίᾳ.

— Ὁ περίφημος ἀνδριάς τοῦ Beethoven τοῦ διασημοῦ γλύπτου Max Klinger ἐκτεθειμένος ἤδη ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς Wiener Secession καὶ οὗτινος ἡ θαυμασίας ἀπόψεις δημοσιεύει ἐν τῷ τεύχει τῆς 15 Μαΐου ἐ. ἔ. τὸ γερμανικὸν περιοδικὸν Kunst für Alle, πρόκειται νὰ πωληθῇ ἀντὶ 300 χιλ. μάρκων, ἤτοι 700 περίπου χιλ. δραχμῶν. Ἐν Βιέννῃ καὶ Λειψία καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς ἐξοικονόμησιν τοῦ ποσοῦ τούτου ἐξ εἰσφορῶν, ὅπως ἀγορασθῇ ὁ ἀνδριάς διὰ τὸ Μουσεῖον τῆς γενετήρας τοῦ Beethoven πόλεως. Συλλογεῖς τις καλλιτεχνικῶν ἔργων ἐν Λειψίᾳ ἐνεγράφη πρῶτος εἰς τὸν σκετικὸν κατάλογον διὰ ποσὸν 10 χιλ. μάρκων.

— Ἐτελέσθησαν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ πρίγκηπος Ἀμεδαίου τῆς Σαβοΐας τὴν 7ην Μαΐου ἐν Τουρίνῳ, παρουσία τοῦ βασιλικοῦ ζεύγους τῆς Ἰταλίας. Ὁ πρίγκηψ Ἀμεδαῖος θεῖος τοῦ βασιλέως Βικτωρος Ἐμμανουήλ, ἐπέδειξεν ἀπαράμιλλον ἀνδρείαν κατὰ τὴν ἀτυχῆ μάχην τῆς Κωνσταντίας, εἰς τὴν ὅποιαν τὰ ἰταλικά στρατεύματα ἠττήθησαν ὑπὸ τῶν Αὐστριακῶν. Ὁ πρίγκηψ Ἀμεδαῖος ὑπῆρξεν ἐπὶ τινὰ χρόνον καὶ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας, παρητήθη δὲ τοῦ θρόνου μὴ δυνάμενος νὰ ὑποστῇ τὴν κατ' αὐτοῦ ἀντίδρασιν τῶν ὀχλαγωγῶν.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ἦνοιξεν ἐν Βιέννῃ ἡ 29 ἐτησίαι καλλιτεχνικῆ ἐκθεσίς ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ Συλλόγου τῶν Καλλιτεχνῶν (Kunstlerhaus). Παρὰ τῆς Αὐστριακῆς Κυβερνήσεως ἠγοράσθησαν 8 ἔργα Γερμανῶν καὶ ἀλλοδαπῶν καλλιτεχνῶν.

— Ὑπὸ τοῦ ἐν Δρέσδῃ νεωστὶ ἰδρυθέντος καλλιτεχνικοῦ Συλλόγου Elbier διωργανώθη ἐκθεσίς, ἧς ἐγένοντο ἤδη τὰ ἐγκαίνια.

— Ὁ ἐν Βάσσαλ τῆς Ἑλβετίας καλλιτεχνικὸς Σύλλογος συνέλεξε μέγα μέρος τῶν ἔργων τοῦ τελευτήσαντος ζωγράφου Hans Saut-euler καὶ διωργανώσεν εἰδικὴν αὐτῶν ἐκθεσίαν, ἐφάμιλλον πρὸς τὴν ἐν ἔτει 1897 ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ τῆς Kunsthalle διωργανωθείσας ἐκθέσεως τῶν ἔργων τοῦ Böcklin. Ἡ ἐκθεσίς αὕτη τῶν ἔργων τοῦ Sautreuter διήρκεσεν ἀπὸ τῆς 15 Μαρτίου—15 Μαΐου ἐ. ἔ. Ἀπὸ τοῦ 1874—77 εἰργάσθη ὑπὸ τὴν ἄμεσον ἐπιβλέψιν καὶ ἐπίδρασιν τοῦ Böcklin ἐν Φλωρεντίᾳ καὶ ἐγένετο ἀνευ ἀμφιβολίας—τοῦτο βεβαίως καὶ ὁ Floerke—ὁ μᾶλλον ὑπὸ τῆς φύσεως πεπρωτισμένου, ὁ μᾶλλον τῷ διδασκάλῳ συγγενῆς ἐν τῇ δεξιᾷ χρῆσει τοῦ χρώματος.

— Δύο καλλιτεχνικαὶ ἐκθέσεις προεκηρύχθησαν ἐν Ἀθήναις. Ἡ μία εἰς τὸ ἐν Ν. Φαλήρῳ νεώδητον ξενοδοχεῖον Ἀκταῖον τῇ 11 Αὐγούστου, εἰς ἣν ὀλίγοι στοὶ μέχρι τοῦδε ἐδήλωσαν καλλιτέχνηαι ὅτι θὰ μετάσχῳσι, καὶ ἡ τοῦ «Παρνασσοῦ», ἧτις θὰ ἀνοίξῃ τὴν πρῶτην Κυριακὴν τοῦ προσεχοῦς Ὀκτωβρίου. Τῆς ἐκθέσεως ταύτης ἐπιτροπὴ εἶνε ὁ Πρόεδρος τοῦ «Παρνασσοῦ» καὶ οἱ κ.κ. Λύτρας καὶ Ἰακωβίδης. Ὁ πρίγκηψ Νικόλαος ἀνέλαθεν ὑπὸ τὴν προστασίαν του τὴν δευτέραν ταύτην ἐκθεσίαν, ἧς θὰ μετάσχῳσι καὶ ξένοι καλλιτέχνηαι.

— Ἡ Βασιλικὴ Ἀκαδημία τοῦ Καναδᾶ ἐνεκαινίσθη τὴν 23ην ἐτησίαν ἐκθεσίαν ἐν Montreal. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἐκθέσεως ταύτης λίαν ἐξαιρετός. Διεκρίθη ἰδίως ὁ ζωγράφος W. Hope.

— Ὑπὸ τοῦ «Cercle Artistique» τῶν Βρυξελλῶν διωργανώθη πρὸς τιμὴν τοῦ γλύπτου Devigne ἐκθεσίς πεντήκοντα ἔργων του καὶ σπουδῶν.

— Ἐν τῷ Μουσείῳ τῶν Βρυξελλῶν διωργανώθη ἡ ἐτησίαι διεθνῆς ἐκθεσίς τῆς Βελγικῆς Ἑταιρείας τῶν ὕδατογράφων.

— Ἡ ἐν Βρυξέλλαις ἐταιρεία «Pour l'Art» ἐνεκαινίσθη τὴν δωδεκάτην Ἐκθεσίαν τῆς, ἧτις κρίνεται λίαν ἐνδιαφέρουσα.

— Ἡ ἐν Λονδίνῳ Ἐκθεσίς «New English Art Club» δὲν ἐστέθη ὑπὸ μεγάλης ἐπιτυχίας, καίτοι πολλοὶ εἰσὶν οἱ ἐκθέται.

— Ἦνοιξεν ἐκθεσίς ἐν Ἐδιμβούργῳ, διωργανωθείσα ὑπὸ τοῦ Club des Arts et Métiers. Κατὰ τὸ πλεῖστον οἱ ἐκθέται εἰσὶν ἐρασιτέχνηαι, κεκτημένοι ὁμοῦ ἰσχυρὸν πάλαντον.

— Δύο μικραὶ ἀλλ' ἀρκετῆς σημασίας ἐκθέσεις ἤνοιξαν ἐν Λονδίνῳ. Ἡ μία εἰς τὴν Gallery Continental καὶ ἡ ἄλλη εἰς τὴν Gallery Grave.

— Ἐπίσης ἤνοιξεν ἐν Λονδίνῳ ἡ Ἐκθεσίς τῆς Βασ. Ἑταιρείας τῶν Ζωγράφων καὶ Χαρακτῶν.

— Ἐν Βίρμιγγαμ ἐγένετο ἐκθεσίς τῶν ἔργων τῶν μαθητῶν τῆς αὐτοῦ Καλλιτεχνικῆς σχολῆς.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Ἀπέθανεν ἐν Βιέννῃ ὁ φωτογράφος τῆς Αὐλῆς Ἰωσήφ Loewy, διευθυντὴς τοῦ μεγάλου ἐκδοτικοῦ καταστήματος.

— Τὴν 28 Αὐγούστου ἀνοίγει διεθνῆς φωτογραφικῆ ἐκθεσίς εἰς Ἀμστελῶδαμον. Ἡ ἐκθεσίς θὰ λήξῃ τὴν 8 Σεπτεμβρίου. Ὀδηγίας διὰ τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἐπιθυμοῦντας νὰ μετάσχῳσι δίδει τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν.

ΕΞΕΛΟΘΗΣΑΝ

Αἰμιλίας Κούρτελη. «Χρυσάνθεμα». Ἐκδόσις «Πινακοθήκης».

Ἐπειτα ἀπὸ τὰ «Χρυσάνθεμα», τὰ ποιητικὰ πεζογραφήματα τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Πινακοθήκης», νέα ἠνθῆσαν «Χρυσάνθεμα» ποιητικὰ καθαρῶς αὐτὰ τὴν μορφήν, συνδεόμενα ὅπως δὴ ποτε πρὸς τὰ πρῶτα, ἀφοῦ χορηγὸς καὶ προλογίζων εἶνε ὁ τῶν πρῶτων «Χρυσάνθεμων» πεζογράφος.

Τὰ «Χρυσάνθεμα» τῆς δεσποινίδος Αἰμιλίας Κούρτελη, ἧτις ἀπὸ τῶν σιτηλῶν αὐτῶν τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθη με τὸσας πολλὰς διὰ μιᾶς ἐλπίδας, δὲν εἶνε συνήθεις στίχοι. Ἐχουν ἀρκετὴν ἀξίαν, χωρὶς νὰ λάβωμεν ποσῶς ὑπ' ὄψει τὰ ἐλαφρυντικά, ὅτι ἐγράφησαν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν, τὴν κατ' ἐξοχὴν ἀμουσον, ὅτι ἀνήκουν εἰς κόρην νεαρωτάτην καὶ ὅτι εἶνε πρῶτα ποιήματα. Αὐτὰ ὅλα δὲν ἐμποδίζουν ὅπως τὰ ζηλεύουσιν πολλοὶ ποιηταὶ μας, καὶ νεωτερισταὶ καὶ παλαίμαχοι.

Συμπλήρωμα τοῦ Ἐγκυκλοπαιδικοῦ Λεξικοῦ. Φυλλ. Α—Β'. Θὰ ἐκδοθῇ εἰς 30 φυλλάδια. Ἐκαστον λεπ. 80. Ἐκδόται Μπέκ—Μπάρτ.

Σπυρ. Παγανέλη. Εἰς τὴν μνήμην τῆς ἀδελφῆς μου Σοφίας. Ποιητικώτατον μνημόσυνον τοῦ εὐαίσθητοτέρου τῶν λογογράφων μας ὑπὲρ τῆς περιλημμένης ἀδελφῆς του. Αἰσθημα ἄγνον στοργῆς ἀλλὰ καὶ φιλοσοφικῶν ἀληθειῶν ὕψος ἐπέραστον, διαπνέει τὰς ὀλίγας σελίδας— ἄθη τοῦ πνευματικοῦ κόσμου πολύτιμα.

Ἰωάννας Λιδαθηνοῦ. Πικρὰ Χαμόγελα. Ποιήσεις. Ἐν Πάτραις.

Λυγὴ. Μηνιαῖον παιδικὸν περιοδικόν. Ἐκδότης Γ. Παρίσης. Ἐν Ἀθήναις.

Ἀνθῶν. Δεκαπενθήμερον περιοδικόν. Ἐν Πάτραις. Κ. Κυριάκη. Ὀδηγὸς τῆς νήσου Κερκύρας. Ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία ὑπὸ Κ. Ἀρσενιάδου, διχηγῆρου.

Ἰουλιέττας Ἀδάμ. Τὸ μυθιστόρημα τῶν παιδικῶν καὶ νεανικῶν μου χρόνων. Παρίσιοι.

Ἀλεξ. Ἀναγνωστοπούλου. Κοινωνικὰ διηγήματα. Ἀθήναι.

Κονράδου. Ψυχολογία κατὰ μετάφρασιν Δ. Ζαγογιάννη. Βιβλιοπωλεῖον «Ἑστίας». Τεύχη Α', Β', Χέρτσπεργ. Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος κατὰ μετάφρασιν Π. Καρολίδου. Τόμ. Β'. Τεύχος Α'. (Βιβλιοθήκη Μαρασλή).

Ἀδελφοὶ Ἰάκωβος καὶ Μανώλης Τομπάζης ὑπὸ Ἰακ. Ν. Τομπάζη (Βιβλιοθήκη Μαρασλή).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κ. Κωνσταντοπούλου. Ἱστορία τῆς Βυζαντινικῆς τέχνης μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Ἰουστινιανοῦ. Παράρτημα «Ἀρμονίας».

Τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ Γερμανικοῦ περιοδικοῦ Die Kunst für alle περιέχει μονογραφίαν περὶ τοῦ Γερμανοῦ ζωγράφου Wilhelm Trübner μετὰ 20 εἰκόνας ἔργων του, ἐν οἷς καὶ ἐν Ἑλλ. ὑποθέσεως, ἡ μάχη τῶν Λαπίθων καὶ Κενταύρων. Ἐπίσης εἰς τὸ αὐτὸ περιοδικὸν δημοσιεύεται μελέτη περὶ τοῦ Γερμανοῦ γελιογράφου W. Busch μετὰ οὐμορυστικὰς τινὰς ἀπεικονίσεις.

La Revue du Bien, 34 rue Gay Lussac,

Paris.—No de Mai 1902: La Sonnete, par Marc Le-grand.—Un poète italianisant: Pierre de Bouchaud, par René Ponthière.—Le peintre Ch. Agard, par L. Bèlugou.—Les tourneurs de pots, par P. de Querlon.—Pour le Beau, par M. Griveau.—Le Mousse, par E. Ledrain.—La question du Lait.—L'Abri de la Fillette par E. Géhin.—Le Dû aux Mères, par Vessè de Lysle.—La Tuberculose, par le Dr E. Legrand.—Illustrations inédites de: Langier, var Driesten, Charles Agard, Rutj.

Th. Duret.—Ed. Manet et son oeuvre (25 fr. χρ.).

G. Lachalas. Études esthétiques Παρίσιοι.

Lecoq de la Marche.—La peinture religieuse μετὰ 71 εἰκονογραφίῶν.

E. Molinier. Musée national du Louvre (50 fr. χρ.).

L. Roger.—Milés. Developpement de l'art à travers les métiers (Muséographie) Tome I.

L. Cust. The national Portrait Gallery. Λονδῖνον.

Ad. Venturi The Madonna. S. K. Hartmann. A History of American Art. Δύο τόμοι. Βοστώνη.

W. Lowrie. L'Art chrétien et l'Archéologie. Λονδῖνον. Φρ. 15.

Sir W. Bayliss. Cinq grandes peintres de l'Ere de Victoria. Λονδῖνον. Ὁ συγγραφεὺς εἶνε πρόεδρος τῆς Βασ. Ἑταιρείας τῶν Ἀγγλων καλλιτεχνῶν οἱ ζωγράφοι περὶ ὧν τὸ βιβλίον πραγματεύεται εἰσὶν οἱ Leighton, Millais, Burne-Jones, G. Watts καὶ H. Hunt.

M. Cust. Les ouvriers surivoire au moyen âge. Λονδῖνον. Φρ. 4,50.

S. h. Fort. L'art de folie. Βοστώνη.

Catalogue illustré de Salon de 1902. Société des Artistes Français. Ἔτος 24ον. Παρίσιοι. Φρ. 3,50.

Catalogue illustré de la Société Nationale des Beaux-Arts.

Le nu au Salon par Victor Nadal. Παρίσιοι Ἐξοχοὶ φωτοτυπία.

ΛΑΒΑΡΟΝ.—Ἡ δημοσιευομένη εἰκὼν παριστᾷ τὸ Λάβαρον τῶν ἐν Παρίσιος Ἑλλήνων σπουδαστῶν, ὅπερ ἐκόσμησε κατὰ τὴν ἑορτὴν τῆς ΚΕ' Μαρτίου τὸ παρατεθὲν συμπόσιον. Εἶνε ἐπὶ μετάξῃς ὑφασμένον, ὀφείλομεν δὲ τὴν εἰκόνα εἰς τὴν εὐγενῆ μερίμναν τοῦ φίλου κ. Λαζ. Σάχου.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ.—Διὰ τὸ esquisse τοῦ ἔργου τούτου εἰργάσθη ἐπὶ τριετίαν ὁ κ. Ἀριστέως. Παρὰ τῆς «Πινακοθήκης» ἠγοράσθη ἀντὶ δρ. 200 τὸ δικαίωμα τῆς δημοσιεύσεως. Ἡ ἀξία τῆς εἰκόνας εἶνε 1,500 δρ. Ὁ βοηθῶν τὴν κόρην εἰς τὸν πυροβολισμὸν εἶνε ἀραβωνιαστὴς, ὁ κρότος δὲ τοῦ ὄπλου ἐπισπᾷ ὄλων τὴν προσοχὴν, πλὴν τοῦ γέροντος, ἀφελεστάτου τύπου Ρωμηοῦ, μακαρίως τραγουδοῦντος καὶ τῶν μικρῶν παιδιῶν, τσουγκρίζοντων τὰ κόκκινα αὐγά.

ΜΑΝΤΣΙΝΙ.—Ὁ κ. Μαντσίνι εἶνε τελειόφοιτος τοῦ Ὀδείου τῆς Νεαπόλεως, ὑπῆρξε δὲ μαθητὴς τοῦ ἐξόχου διδασκάλου τοῦ κλειδοκυμβάλου Cezo. Εἰς τὴν ἀρμονίαν καὶ ἀντίστιξιν ἐτελειοποιήθη ἐν Ρώμῃ. Ἐγράψε τρία μελοδράματα, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο ἐκρίθησαν εὐνοικώτατα. Ἐν Τουρίνῳ καὶ Ρώμῃ εἶνε γνωστὸς ἐκ τῶν συναυλιῶν του ὡς ἰδιόρρυθμος ἐκτελεστής. Ἐχει ζωὴν καὶ πῦρ. Σὺν τῷ χρόνῳ θὰ γείνη εἰς τὸν κρατίστων κλειδοκυμβαλιστῶν. Ἡδὴ εἶνε καθηγητὴς ἐν τῇ Μουσικῇ σχολῇ τῆς κ. Λόττνερ.

Ἡ «Πινakoθήκη» ἀνέλαβε τὴν ἀντιπροσωπεῖαν ἐν Ἑλλάδι τῆς «Scena illustrata».

Ἀγγέλλεται πᾶν βιβλίον, οὗτος ἀντίτυπον ἤθελε σταλῆ πρὸς τὴν διεύθυνσιν τῆς «Πινakoθήκης».

ΕΞΕΔΟΘΗ

ΦΡΙΞΟΥ ΑΡΙΣΤΕΩΣ

ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,

ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ ΕΙΣ ΜΕΓΑ ΣΧΗΜΑ

Διαγέμεται δωρεάν πρὸς τοὺς προπληρώνον-
τας συνδρομητὰς τῆς «Πινakoθήκης».

Διὰ τοὺς μὴ τοιοῦτους δρ. 3.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ

ΑΙΜΥΛΙΑΣ ΚΟΥΡΤΕΛΗ

"ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,,

ΛΥΡΙΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΕΚΔΟΣΙΣ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

Δραχ. 2. — Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς
«Πινakoθήκης» δρ. 1.

Ἀντίτυπα πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ

«ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ,, Σελ. 208. Ἐκδοσις Β'.
Δρ. 3.

«ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ,, Διηγή-
ματα εἰκονογραφημένα. Σελ. 64. Δρ. 2

«ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,, Περὶ ποιήματα μετὰ
πολλῶν χρωματιστῶν εἰκόνων. Σελ. 184. Δρ. 3.

Πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,, πίναξ Ν.
Γύζη. Φωτοτυπία εἰς μέγα σχῆμα.
Δρ. 2.

ΟΙ "ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,, δράμα Φρ. Κοπλέ,
κατὰ μετάφρασιν Ἀγίδος Θέρου. Τι-
μᾶται δρ. 1. Ἐπὶ Ὁλλανδικοῦ χάρ-
του δρ. 2.

ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ,, δράμα Ν. Λά-
σκαρη καὶ Π. Δημητρακοπούλου. Τι-
μᾶται δραχμῆς.

Παραδίδονται μαθήματα Γερμανικῆς εἰς
ἀρχαρίους καὶ μὴ. Τιμὰι συγκαταβατικά. Ὅδός
Λαυδίου ἀριθ. 3. (Συνεκία Πλάκας).

"ΕΠΕΤΗΡΙΣ ΦΙΛΟΤΕΧΝΩΝ,,

Περιέχει μελέτας καλλιτεχνικάς καὶ φιλολογι-
κάς, ὡς καὶ σειρὰν ἐννεννίκοινα ἔργων Ἑλλήνων
καλλιτεχνῶν εἰς ἐγχρώμους φωτοτυπίας καὶ φω-
τοτοιχογραφίας μετὰ τῶν προσωπογραφῶν τῶν
Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν. Τὸ ὠραιότερον λεύκωμα
τῆς Ἑλληνικῆς ζωγραφικῆς καὶ γλυπτικῆς.

Πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Πινakoθήκης»
ἀντὶ δρ. 3. Χαρτέδετον δρ. 4.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Θ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Διμυσιογράφος. — Ἀντιπρόσωπος διὰ τὴν
Ἑλλάδα τῆς «Πινakoθήκης», τῆς ἐν Λε-
μησῶ «Ἀληθείας», τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ: *Le*
«Phare d'Alexandrie», *«Il Corriere Egy-*
ptien», *«Ὁμοιοίας»*, *«Κόσμον»*, *«Lotus»*
καὶ *«Bassit»*.

Γραφεῖα: Παρὰ τῷ Βιβλιοπωλεῖν κ. Εὐ-
θυμίου Ἐλευθεροπούλου. Ὅδός Ἀτταρινίου,
ἐναντι τῶν Σχολείων τῆς Ἑλληνικῆς Καινότητος
ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

Δ. ΚΑΒΡΑΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

— Ὅδός Σταδίου 56. —

Ἀριστοτεχνικὴ ἐκτέλεσις φωτογραφῶν παν-
τὸς μεγέθους. Στάσεις καὶ φωτοστιάσεις καλλι-
τεχνικάι. Τὸ φωτογραφεῖον τοῦ κ. Κάβρα ἱκα-
νοποιεῖ ὅλα τὰ γούστα καὶ ὅλας τὰς ἰδιοτροπίας.

ΧΡΩΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΝΟΥ ΚΑΙ ΛΥΜΠΟΥΣΗ

Ἐν Ἀθήναις. Ὅδός Ἀγίου Μάρκου 34

Ὅλα τὰ εἶδη ζωγραφικῆς ἐν ἀθθονίᾳ. Χρώ-
ματα, λινέλαια, βερνίκια, χρωστικὰ, μηχαναὶ
πυρογραφίας, καβαλέτα, σχέδια πιλοπλαστι-
κῆς, παλέτες, ἀνδρειακέλα, χάρτης ζωγραφικῆς,
εἶδη κορνιζοποιίας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΑΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὅδός Ἑρμοῦ 59 (ἐντὸς τοῦ προαυλίου).

Ὅλα τὰ τετρασυμένα ἀντικείμενα εἰς τοῦ κ.
Σακητοπούλου.

Ριπίδια, πίπες, πλαίσια κλπ.

ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟΝ

Α·Ι· ΛΑ·Ι·Φ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΖΑΒΟΡΙΤΟΥ

ὉΔΟΣ ἙΡΜΟΥ — ΠΛΑΤΕΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Τὸ ἐλκυστικώτερον κέντρον ἀναψυ-
χῆς. Ἡ γενικὴ συνάντησις τῶν περιπα-
τητῶν. Ἀπειρία εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς.
Ἡ ἰδιοτροπωτέρα ἀπαίτησις πληροῦται
ἐν τῷ ζαχαροπλαστεῖῳ Αἰ-Λαῖφ.

ΦΡΙΣΟΥ ΑΡΙΣΤΕΩΣ

ΤΟ ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

(ΦΩΤΟΤΥΠΙΑ Β. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ)